БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

5-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 164 (1168)
19 АВГУСТ СЕШАНБА 1958 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг бюроси „Тошкент областининг колхоз ва совхозларида ғўза қониқарсиз парвариш қилинаётганлиги ҳақида" қарор қабул қилди.

Бутун куч ва моддий-техника воситаларини Ўзбекистон КП Марказий Комитети бюросининг қарорида белгиланган тадбирларни тўла-тўкис амалга оширишга, мусобақадош Андижон областининг пахтакорлари аниқлаётган камчиликларни тезда тугатишга сафарбар этайлик!

Авжи паст, ҳосили кам ғўзаларни бўлиқ ғўзалар қаторига етказиб олиш—шу куннинг энг муҳим вазифаси

☆ ☆ ☆

Ҳосил тўплашда ҳал қилувчи кунлар

Ҳосил тўплаш ва уни тезроқ етилтириш учун курашнинг жанговар кунлари бирин-кетин ўтиб бораётир. Пахта учун курашда ҳамма ишларимизнинг жамъулжами — самараси кўринадиган, ҳосилга-ҳосил қўшишда энг масъулиятли ва ҳал қилувчи ой ҳисобланган августнинг 18 куни ўтди. Мана шу қизгин кунларда ким қанчалик пахта устида жон куйдириб ишлаганлиги, Кремлда берган ваъдасининг уддасидан чиқиш учун ғайрат ва сабот билан қандай курашаётганлиги яққол билиниб қолди. Мардлик майдонда билинади, деб шуни айтадилар-да!

Шу кунларда илғорларнинг далаларига чиқсангиз кўм-кўк денгиздек мавж уриб турган бўлиқ ва ҳосилдор ғўзаларни кўриб қувонасиз, ғўза шохларида маржондек тизилиб турган кўсакларни санаб, ҳосил тўйига баракали тўёна тайёрлаётган фидокор пахтакорларимиз меҳнатидан завқланасиз.

31 августда республикамизда пахта байрами ўтказилади. Бу тантана ҳосил тўйи, фидокорона меҳнат байрами бўлади, шонли пахтакорларимиз ва азамат механизаторларимизнинг пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун олиб бораётган қаҳрамонона курашига якун ясайди. Пахта байрамини муносиб меҳнат совғалари билан нишонлаш — ҳар бир колхозчи, совхоз ишчиси, механизатор ҳамда ҳар бир колхоз, совхоз, бригада ва звенонинг муқаддас бурчидир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қардош республикалар пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадалари ишининг якунлари ва 1958 йил август ойида ғўзани парвариш қилиш тадбирлари тўғрисида шу йил 30 июлда қабул қилган қарорида август ойида ғўза парвариши юзасидан қилинадиган энг муҳим ишларни бирма-бир кўрсатиб берган эди. Бу қарорда август ойининг ҳар бир куни ва соатини ғўза парваришида қизғин ва ҳал қилувчи давр деб ҳисоблаб, бу ой ичида ҳамма майдонларда ғўзанинг комплекс парваришини давом эттириш, ҳар туп ғўзада энг ками 10 тадан бўлиқ кўсак олдиришга эришиш лозимлиги алоҳида таъкидланган эди.

Областимиздаги бир қатор хўжаликлар бу қарорни амалга ошира бориб, август ойининг биринчи ярмида ғўзанинг аҳволини бирмунча яхшилашга эришган бўлсалар ҳам кўпгина колхоз ва совхозлар Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг август ойида ғўзани парвариш қилиш тадбирлари тўғрисидаги қарорини жуда қониқарсиз бажармоқдалар. Август ойида ғўза парвариши кучайтирилиши ўрнига, аксинча июль ойидагидан ҳам сусайтириб юборилди. Ғўзанинг ҳолати, ҳосил тўплаши аввалгидек хозиф ҳам қониқарсиз аҳволда эканлиги Ўзбекистон КП Марказий Комитети бюросининг газетамизнинг бундан аввалги сонида босилган «Тошкент областининг колхоз ва совхозларида ғўза қониқарсиз парвариш қилинаётганлиги ҳақида»ги қарорида чуқур таҳлил қилиб берилган.

Июль ойининг учинчи ўн кунлигидагига нисбатан август ойининг биринчи ўн кунлигида узунасига культивация қилиш 7 минг гектар, кўндалангига культивация қилиш 23 минг гектар, кетмон чопиғи ва далани ўтдан тозалаш эса 10 минг гектар камайтириб юборилди. Кўпчилик районларнинг, колхоз, совхоз, РТС ва МТСларнинг раҳбарлари ғўза парваришини жиддий равишда яхшилаш лозимлиги ҳақида қардош республикалар пахтакорлари ўзаро текшириш бригадаларининг танқидий мулоҳазаларидан ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети бюросининг кўрсатмаларидан тегишли хулосалар чиқариб олмадилар. Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг барча коммунист ва комсомолларни ғўзани парвариш қилиш ишларига жалб қилиш ҳақидаги кўрсатмаси тўла бажарилмади.

Областнинг йирик пахтакор районлари ҳисобланган Янгийўл, Орджоникидзе, Оққўрғон, Сирдарё, Мирзачўл, Пискент ва Бўка районларида, «Оққўрғон», «Малик», Бушуев номли, «Фарҳод», Киров номли, «Чанок», «Мирзачўл» ҳамда 1-«Далварзин» совхозларида ғўза парвариши ниҳоятда қониқарсиз олиб борилмоқда. Бу хўжаликларда ғўза парваришида фойдаланилаётган культиваторларнинг иш унуми жуда паст ва культивациянинг сифати ёмон. Баъзи жойларда ўсимликни янчиб кетиш ва уни шикастлантиришга, ҳосил элементларининг тушуриб юборилишига йўл қўйилмоқда. Сув етарли бўлишига қарамай каттагина майдонлардаги ғўзалар чанқатиб қўйилмоқда, кўпчилик хўжаликларда эса ғўзанинг талаби ҳисобга олинмаган ҳолда сув берилмоқда. Буларнинг ҳаммаси шона ва тугунчаларнинг кўплаб тўкилиб кетишига, ғўзаларнинг говлаб кетишига сабаб бўлаётир.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг бюроси ҳисоблайдики, дейилади қарорда, **ғўза парвариши қониқарсиз бораётганлигининг асосий сабаби шундан иборатки, район партия комитетлари ва район ижроия комитетларининг, колхоз, РТС, МТС ва совхозларнинг кўпгина раҳбарлари ғўзанинг аҳволига танқидий назар билан баҳо бермаётирлар, ишнинг ҳақиқий аҳволини бўяб кўрсатмоқдалар, кўнгилчанлик ва хотиржамлик қилмоқдалар. Бундай кайфият ҳатто илғор колхозларнинг, айрим районларнинг ва совхозларнинг раҳбарлари ўртасида ҳам содир бўлмоқда.**

Ҳосилнинг асосий қисми август ойида тўпланаётган бу йилги шароитда ғўза парвариши юзасидан олиб борилаётган ишларни бунчалик бўшаштириб юбориш — жиноятдир. **Ҳозир шундай масъулиятли ва қизғин дамлар келдики, салгина хотиржамлик ва бўшашувчилик билан йил бўйи тер тўкиб фидокорона қилинган меҳнатга катта путур етказиш мумкин. Қирқига чидаб, бирига чидамаган деҳқоннинг ҳосилни қўлдан бой бериб қўйиши ҳеч гап эмас. Агарда яна бир неча кун зўр берилса, қунт қилинса, қаттиқ бардош билан тер тўкилса ҳосилни сақлаб қолиш ва ҳосилга яна ҳосил қўшиш мумкин.**

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг бюроси областимиздаги барча маҳаллий партия, совет ташкилотларидан, қишлоқ хўжалик органларидан қарорда қайд қилинган жиддий камчиликларга барҳам бериб, август ойида ва сентябрь ойининг биринчи ўн кунлигида ғўза парваришини кучайтириш юзасидан қўшимча тадбирлар белгилашни ва уни амалга оширишни ҳамда барча колхозлар ва совхозлар томонидан олинган социалистик мажбуриятнинг бажарилишини гарантиялайдиган даражада ҳосил тўпланишини таъминлашни талаб этди. Партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари Ўзбекистон КП Марказий Комитети бюросининг бу кўрсатмасини сўзсиз бажаришга, бунинг учун барча ишга яроқли колхозчилар ҳамда совхоз ишчиларининг камида 80-85 процентини ғўза парваришига жалб қилиб, уларнинг унумли меҳнат қилишлари учун зарур бўлган ҳамма шароитларни яратиб беришга мажбурдирлар.

Шу кунларда мусобақадош Андижон область пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси аъзолари областимиз колхоз ва совхозларида социалистик мусобақа шартларининг қандай бажарилаётганлигини текширмоқдалар. Андижонлик пахтакорлар аниқлаётган камчиликларни дарҳол тузатиш, ҳар бир картадаги ғўзаларнинг қатор ораларини яна бирма-бир текшириб чиқиш — шу куннинг жанговар вазифасидир.

Бутун куч ва воситаларни кўпроқ ҳосил тўплаш ва уни тезроқ етилтириш учун курашга сафарбар этайлик, ғўза парваришига яна бир зўр берайлик!

АНДИЖОН — ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ МУСОБАҚАСИ

Оржоникидзе районида ғўза парвариши тўхтатиб қўйилган

Мусобақадош Андижон области пахтакорларининг Тошкент областига келган ўзаро текшириш бригадаси аъзоларидан бир группаси областнинг юқори ҳосилли Оржоникидзе районида бўлди. Колхозларда бўлишдан илгари меҳмонлар район партия комитетида район раҳбарлари билан учрашдилар. Район партия комитетининг секретари ўртоқ К. Тошпўлатова пахта етиштиришни кўпайтириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятни бажариш учун кураш, ғўза парвариши қандай бораётгани ҳақида ахборот берди. Унинг айтишича, колхозларда ғўза парвариши анча кучайтирилган, ишни ташкил қилиш учун жойларга махсус вакиллар юборилган. Бунга мисол қилиб, «Қизил Ўзбекистон», Ленин номли колхозларда ғўза парвариши ва ҳосил тўплаш учун кураш яхши ташкил этилганини кўрсатди.

Меҳмонлар Сталин номли колхознинг ўртоқ Ўғилой Норматова раҳбарлик қилаётган бригадаси иши билан танишдилар. Бригада ўтган йил ҳар гектар ердан 43,5 центнердан пахта етиштириб, катта муваффақиятларга эришган. Бригада аъзолари пахтакорларнинг Бутуниттифоқ Кенгашида олинган мажбуриятни бажариш учун бошланган мусобақага қўшилиб, 93 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 42 ўрнига 45 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар, ишни бўшаштирмай ғўза парваришини қизғин давом эттираётирлар. Авжи паст, ҳосили кам ғўзалар алоҳида парвариш қилиниб, барги орқали озиқлантирилмоқда. Сифатли парвариш қилиниб, ўз вақтида суғорилган ғўзалар мўл ҳосил тўпламоқда.

Мусобақадошлар район партия комитетининг секретари ўртоқ К. Тошпўлатова мақтаган «Қизил Ўзбекистон» колхозининг ўртоқ С. Риқсиев бошлиқ 11- бригадасида бўлганларида, иш ҳаддан ташқари бўшаштириб юборилганини кўриб, ранжидилар. Бригада ғўзалари вақтида суғорилмапти, ғоят чанқаганидан экин қовжираб, шона, тугунчаларни, ҳатто данакдек кўсакларни тўкиб юборган.

Ўзаро текшириш бригадасининг аъзоси, Қўрғонтепа район қишлоқ хўжалик инспекциясининг бошлиғи ўртоқ Н. Рижков бир уядаги ғўзада 5 та шона қуриб қолганини санади. У, бригада бошлиғининг жиддий хатосини кўрсатди, шона, тугунчалар тўкилаётганининг сабаби ғўза чанқатиб суғорилаётганидадир, озгина бўшашиш натижасида яхши ғўзалар ҳам ёмон бўлиб қолади, деди, ғўза ярим кун суғорилмаса ҳам ҳосилга путур етади. Шунинг учун ғўзани вақтида суғориб, агротехника талабларига мувофиқ сифатли парвариш қилиш зарур.

Бригаданинг кўпчилик ердаги ғўзасида ҳосил кам, авжи паст. Ҳозирги етиштирилган кўсак мажбуриятни қопламайди. Ғўзани дарҳол қондириб суғориш, парвариш қилиш йўли билан қўшимча ҳосил тўплаш, айрим ғўзаларни сентябрь ойида ҳам парвариш қилишни давом эттириш кераклиги ҳақида маслаҳат берилди.

Колхознинг ўртоқ Қ. Аҳмедов бошлиқ бригадасида ғўза парвариши тўхтатиб қўйилган. Далалардаги мавжуд гўнглар ғўзага солинмаган. Бу бригадада ҳам суғоришга эътиборсизлик билан қаралган. Натижада айрим ғўза туплари қовжираб, ҳосилини тўкиб юборган. Баъзи эгатлардаги ғўзалар озиқлантирилмаган, бир хил ғўза тупларда фақат 4 тадан кўсак бор, холос.

Ўзаро текшириш бригадасининг аъзолари ғўзани суғориш умуман ўзибўларчиликка ташланганини аниқладилар. Сувчилар етишмайди. Ўртоқ Аҳмедов бригадасида 27,5 гектар майдондаги ғўзани 3 киши суғоради. Улар улгиролмаганидан суғориш кечикаётир. Бригада бошлиғи «ғўзамиз ўсиқ, ҳосили ҳам етарли» деб культивация, чопиқ ва экинни ўтдан тозалашни тўхтатиб қўйибди. Бригадага бириктилган 120 колхозчининг кўп қисми дала ишларига қатнашмаётир.

Колхознинг деярлик барча бригадаларида ғўзага ўргимчаккана тушган ва у кўпайиб кетаётир. Аммо унга қарши кураш кучайтирилмаган. Ҳатто ўртоқ Мўминов бошлиқ уруғчилик бригадасида ҳам ҳашарот экинга жиддий зарар етказаётир.

Колхозга вакил қилиб бириктилган район молия бўлимининг мудири ўртоқ Аббосов ғўза парваришини кучайтириш, колхоз раҳбарларига амалий ёрдам бериш ўрнига, колхозга келиб сводкаларни кўриш билан хотиржам бўлмоқда.

Район колхозларида ғўза парвариши соҳасида бошқа жиддий камчиликлар ҳам бор. Район бўйича 560 гектар ердаги ғўзанинг авжи жуда паст, ёш. 1200 гектар майдондаги ғўза қўшимча парвариш қилишни талаб этади. Ортиқча суғорилганидан говлаб кетган ғўзалар кўп. Айрим колхозларда чеканка сифатсиз ўтказилган. Энди 856 гектар ердаги ғўза 2- марта чеканка қилинган. Талабчанлик ва контроллик бўшашиб кетганидан далада ишлаётганларнинг сони кун сайин камаяётир. Гектаридан 40 центнердан пахта етиштириш мажбуриятини олган районда бундай нуқсонларнинг содир бўлишига йўл қўйиш асло мумкин эмас.

Андижонлик пахтакорларнинг ўзаро текшириш бригадаси аъзолари ғўза парваришини кучайтириш юзасидан маслаҳатлар бердилар, социалистик мусобақа шартларини тўла бажариб, барча майдонларда мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил етиштиришни талаб этдилар.

А. ОЛТМИШОВ,
Андижон область «Коммунист» газетасининг мухбири.
Ш. КУЗАНБОЕВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири

Текшириш давом этмоқда

АНДИЖОН, 18 август. **(«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбиридан телефон орқали олинди).** Тошкентлик пахтакорлар ўзаро социалистик мусобақа шартларининг қандай бажарилаётганлигини текширишни давом эттирмоқдалар. Бекобод район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Ғофур Қодиров бошчилигидаги группа Андижон ва Олтинкўл районларининг хўжаликларидаги ғўза парвариши соҳасидаги ишлар қандай йўлга қўйилганлиги билан танишиб чиқди. Текширишда шу нарса аниқландики, бу районларда мўл ҳосил етиштириш юзасидан ибрат бўларли тадбирлар амалга оширилмоқда. Лекин шу билан бир қаторда баъзи бир камчиликларга йўл қўйилаётганлиги ҳам аниқланди.

Олтинкўл районидаги ўртоқ Ашуров раислик қилаётган Калинин номли, ўртоқ Исабоев раислик қилаётган «Коминтерн» колхозларида августнинг ҳар бир кунидан унумли фойдаланиляпти. Барча ишчи кучлари, техника ғўза парваришига сафарбар қилинган. Шу туфайли ҳам ғўзалар мўл ҳосил тўпламоқда. Тажрибали деҳқонлар бошлиқ илғор бригадалар, моҳир механизаторлар, уста сувчилар ҳамкорликда меҳнат қилиб ана шу ҳосилни тўла сақлаб қолиш ва ҳосилга ҳосил қўшиш тадбирларини амалга оширмоқдалар. Лекин Сталин номли, (раиси Ортиқов) «Коммуна» колхозларида ғўза парвариши сусайтириб юборилганлиги мусобақадошларни ранжитди. Тошкентликлар суръатни кучайтириш, айрим майдонлардаги ғўзаларни бегона ўтлар, айниқса, зарпечакдан тозалаш тўғрисида маслаҳатлар бердилар.

Ҳар иккала районда ўтказилган текшириш натижаси район партия комитетларининг кенгайтирилган бюро мажлисида муҳокама қилинди. Мусобақадош Андижон область пахтакорлари Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг август ойида ғўза парваришини қизғин давом эттириш тўғрисидаги тадбирларини амалга оширишда бир мунча суст кашликка йўл қўяётганликларини тан олдилар. Бутун кучни сафарбар этиб ғўза парваришини ҳар тарафлама қизитиб юборишга сўз бердилар.

Тошкентлик пахтакорлар Андижон область колхозларида ғўза парвариши қандай олиб борилаётганлиги билан танишишни давом эттирмоқдалар.

Б. ШОНАЗАРОВ.

Андижон область пахтакорлари ўзаро текшириш бригадаси аъзоларидан бир группаси Бекобод районидаги Навоий номли колхозда бўлдилар. Суратда: (чапдан ўнгга) Избоскан районидаги 8-совхоз партия ташкилотининг секретари Я. Ғаниев, Бекобод районидаги Навоий номли колхоз раиси А. Отабоев; Андижон районидаги Киров номли колхознинг агрономи М. Исоқов, Тошкент область партия комитети қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири П. Новосельцев ва Бекобод район партия комитетининг секретари И. Ким ўртоқлар колхоз ғўзаларини кўздан кечирмоқдалар.

В. Панов фотоси.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

«Советтик Қирғизистон» газетасини Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотлаш тўғрисида

Совет Қирғизистони меҳнаткашларини коммунистик руҳда тарбиялаш ва уларни хўжалик ҳамда маданий қурилиш вазифаларини муваффақиятли бажаришга сафарбар қилиш соҳасидаги самарали ишлари учун ва ўн мингтинчи сони чиқиши муносабати билан республика газетаси **«Советтик Қирғизистон» Меҳнат Қизил Байроқ** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль
1958 йил, 18 август.

Ўртоқ Фрол Романович КОЗЛОВГА

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Совети Коммунистик партиянинг ва Совет давлатининг атоқли арбоби бўлган Сизни эллик ёшга тўлган кунингизда самимий табриклайдилар.

Қадрли Фрол Романович, Сизнинг кўп йиллар сиҳат-саломат бўлишингизни ва улуғ Ватанимизнинг, совет халқининг бахт-саодати йўлида, коммунизм ғалабаси йўлида янада самарали ишлашингизни чин кўнгилдан тилаймиз.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ССР ИТТИФОҚИ МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ўртоқ Ф. Р. Козловни Ленин ордени билан мукофотлаш тўғрисида

КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи ўринбосари ўртоқ Ф. Р. Козловнинг туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан ҳамда унинг Коммунистик партия ва Совет давлати олдидаги катта хизматларини тақдирлаб, ўртоқ **Козлов Фрол Романович Ленин** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль
1958 йил 16 август.

Атом ва водород қуролини тақиқлашга бағишланган Тўртинчи Халқаро конференцияга СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг табриги

СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчев атом ва водород қуролини тақиқлашга бағишланиб Токиода ўтказилаётган Тўртинчи Халқаро конференцияга самарали ишлар қилишни тилаб табрик юборди.

Табрикда айтиладики, АҚШ ва Англиянинг Ливан ва Иордания халқларига қарши қилган қуролли интервенцияси атом уруши бошланиб кетиш хавфини туғдирадиган аҳволни вужудга келтирди. Халқаро вазиятнинг жиддийлиги,—деб таъкидлайди Н. С. Хрушчев, — тинчлик ва хавфсизлик манфаатларининг қадрига етувчи кишиларнинг ҳаммасидан АҚШ ва Англиянинг Араб Шарқи мамлакатларига қарши агрессиясининг пайини қирқмоқ, интервенциячиларнинг қўшинларини дарҳол чиқартириб юборишга эришмоқ ва ҳарбий ҳалокатнинг олдини олмоқ учун ўз кучларини жипслаштиришни талаб қилади.

Ялпи қирғин ядро қуролини тақиқлашга эришиш шунинг учун ҳам айниқса актуал вазифадирки, дейилади табрикда, АҚШ ва Англия ядро қуроли синовларини ўтказаётганлиги одамларнинг ҳаётига ва сиҳат-саломатлигига хавф туғдиришни давом эттирмоқда.

Табрикда Америка ядро бомбаларининг синовларидан яқинда шикаст тортган «Такуио», «Сацума» ва бошқа япон кемалари экипажларининг аъзоларига чуқур хайрихоҳлик изҳор қилинади.

Н. С. Хрушчев шу табрикда айтдики, атом ва водород қуролининг ҳамма турлари синовларини Совет Иттифоқининг якка ўзи тўхтатганидан кейин бошқа давлатларнинг бундай синовларни тўхтатишдан бош тортишлари учун ҳеч қандай асос бўлиши мумкин эмас.

Контроль ўрнатиш проблемасини ҳам тўсқинлик қилаётган проблема деб кўрсатиш мумкин эмас, чунки шу нарса яхши маълумки, Совет Иттифоқи контроль ўрнатишга қарши эътироз билдирмаслик уёқда турсин, аксинча, ядро қуролини портлатиб синашлар тўхтатилганлиги устидан ўрнатиладиган контроль системаси тўғрисида конкрет таклиф киритиб, ташаббус кўрсатди. (ТАСС).

Ўргимчаккана ва ғўза қурти тушган майдонларда барча ҳашаротларни қириб ташлайлик!

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг бюроси ғўза парвариши ва экинни суғоришнинг сифатига катта аҳамият бериб, область партия комитети ва область ижроия комитети, район партия комитетлари ва район ижроия комитетларининг, РТС, МТС, совхоз ва колхозларнинг раҳбарлари зиммасига ғўза парвариши билан боғлиқ бўлган ишларни сифатсиз бажариш фактларига қарши кескин кураш олиб бориш, культивация, суғориш, кетмон чопиғи ва далаларни ўтдан тозалашни ўз вақтида ҳамда юқори сифатли қилиб бажарилишини таъминлаш, ишда бракка йўл қўйган конкрет айбдорларни қаттиқ жазолаш, уларни кўпчилик ўртасида шарманда қилиш мажбуриятини юклади.

Ғўзани барглари орқали озиқлантиришнинг янги усуллари

Шу кунларда пахта далаларида мўл ҳосил тўпланмоқда. Республикамизда ғўзаларни фосфор билан барги орқали озиқлантириш усули кенг қўлланилмоқда. Ўзбекистон қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг ходимларидан бир группаси Ф. И. Учеваткин раҳбарлигида ана шу муҳим агротехника усулини ишлаб чиққан эди. Ҳозир бу группа ўғитлардан самаралироқ фойдаланишга қаратилган қўшимча тавсияномаларни ишлаб чиқди.

Шу нарса аниқландики, ғўзаларга ўғитни чанглаган вақтда пахта ҳосили гектарига ўрта хисобда икки центнер ошади. Агар ғўзага фосфор эритма қилиб пуркалса, бу агротехника усулининг натижаси икки баравар ошади, ҳосил тўрт центнер кўпаяди. Шу билан бирга кўсакларнинг очилиши 6 кунга тезлашади, ғўза зараркунандаларга чидамли бўлади. Бундан ташқари, ғўзаларни махсус химиявий дорилар билан дорилашга қилинадиган харажатлар деярлик тўрт баравар камаяди.

Август ойида республикадаги ҳамма совхозлар ва колхозларнинг кўп қисми ғўзаларни барг орқали янги усулда озиқлантиришга ўтадилар. Қишлоқ хўжалик авиацияси ёрдами билан ҳаммаси бўлиб бир миллион гектарга яқин ердаги ғўзалар барг орқали озиқлантирилади. Бу эса ўтган йилдагига нисбатан деярлик бир ярим баравар кўпдир. (ЎзТАГ).

Вақтдан унумли фойдаланилмоқда

— Биз, — дейди бригада бошлиғи ўртоқ Т. Бекматов, — Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг август ойида ҳам ғўза парваришини қизғин давом эттириш тўғрисидаги тадбирларига амал қилиб, барча майдондаги ғўзаларимизга қўшимча равишда яна бир марта комплекс ишлов беришга аҳд қилган эдик. Бригадамиз аъзолари ана шу аҳдларининг уддасидан чиқиш учун курашаётирлар, августнинг ҳар бир кунидан унумли фойдаланиб, ғўза парваришини қизғин давом эттирмоқдалар.

Бригаданинг пахта далаларида бўлдик. Ҳақиқатан ҳам далада иш қизғин эди. Бу ерда барча майдондаги ғўзалар оби-тобида суғорилиб, тўйдириб озиқлантирилибди. Шу туфайли ғўза тупларида мўл ҳосил етишмоқда. Ш. Исмоилов, Х. Отакишиев сингари миришкор сувчилар сувдан тежаб-тергаб фойдаланиб, ғўзани қондириб суғормоқдалар.

Янгийўл районидаги «XIX партсъезд» колхозининг ўртоқ Т. Бекматов бошлиқ бригада аъзолари 103 гектар ернинг ҳар гектаридан 32 центнердан ҳосил етиштириш учун курашаётирлар. Бригадада барча майдондаги ғўзалар ҳозиргача тўрт марта комплекс парваришдан чиқарилди. Механизаторлардан С. Исмоилов, А. Қосимов ўртоқлар ғўзани икки томонлама парвариш қилишда бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

Р. МУХСИМОВА.

Ғўза парвариши қизғин давом эттирилмоқда

Оққўрғон районидаги «Озод» колхози аъзолари бу йил 499 гектар ернинг ҳар гектаридан 23 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олганлар. Улар бу шарафли вазифани муваффақиятли бажариш учун курашиб, барча майдонларда мўл ҳосил тўпламоқдалар. Айниқса, колхознинг ўртоқ Назар Элибоев бошлиқ бригадасида иш қизғин. Бу бригада аъзолари 81 гектар ернинг ҳар гектаридан 28 центнердан ҳосил етиштириш учун курашиб, ҳозиргача барча майдондаги ғўзаларни 4 марта комплекс парваришлаб чиқардилар, қондириб суғордилар. Шу туфайли ҳар туп ғўзада 6-8 тадан бўлиқ кўсак бор.

Механизаторлардан Тожибой Эгамов билан Бекир Олахунов ўртоқлар кунига 10-12 гектар ердаги ғўзани узунасига культивация қилмоқдалар. Назар Ҳошимов, Турсунхон Жўраева. Ваҳоб Турсунқулов каби миришкор сувчилар ғўзани талабига қараб суғормоқдалар. Колхоз правлениеси бу сувчиларнинг меҳнатини тақдирлаб, уларни пул билан мукофотлади.

М. Ойдинов.

* * *

Газетхонлардан О. Мирпўлатов, Қ. Собиров, Т. Ҳайдаров, К. Кенжаев, И. Ибодов, Т. Йўлдошев ўртоқларнинг хабар қилишларича Мирзачўл районидаги Сталин номли, «Коммуна», Оққўрғон районидаги Ворошилов номли, Янгийўл районидаги «Коммунизм», Сирдарё районидаги «Ёш Ленинчи», «Ленинобод» колхозларининг илғор бригада ва звеноларида ҳам ғўза парвариши қизғин давом эттирилмоқда.

Верхне-волинск районидаги «Социализм» совхозининг илғор бўлим ва бригадалари ғўза парваришини қизғин давом эттириб, мўл ҳосил тўплаш учун курашмоқдалар. Суратда: моҳир механизатор ўртоқ М. Сариев 4-бўлимнинг 1-бригадаси ғўзаларини кўндалангига культивация қилаётир.

В. Салов фотоси.

Колхозчиларга қулай маданий-маиший шароит яратиб берилмаётир

Мўл ҳосил етиштиришда ҳал қилувчи кунлар ўтиб бормоқда. Колхозчилар, механизаторларнинг унумли ишлашлари учун барча қулайликлар яратилган хўжаликларда ғўза парвариши муваффақиятли давом эттирилиб, мўл ҳосил тўпланмоқда.

Яқинда биз Бўка районидаги «Ленинобод» колхозида бўлиб, бу ерда оммавий-сиёсий, маданий ишлар қандай йўлга қўйилгани билан қизиқдик. Афсуски, колхозда бу соҳада олиб борилаётган ишлар қаноатланарли эмас. Дала шийпонлари колхозчиларнинг маданий дам олиши учун мослаштирилмаган. Колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Тошқул Шарипов билан суҳбатлашсангиз, ишимиз чакки эмас, мўл ҳосил етиштириш учун курашаётирмиз, деб жавоб беради. Бироқ гап дала шийпонлари, оммавий-сиёсий ишлар тўғрисида борганда эса у, нима дейишини билмасдан қолади. Бу табиий. Колхозда 11 та дала шийпони бор. Шундан биронтаси ҳам яхши жиҳозланмаган, колхозчилар тушки дам олиш пайтларида, кечқурунлари бемалол хордиқ чиқарадиган жойга айлантирилмаган. Колхозда ғўза парвариши сифатсиз ўтказилаётганлигининг сабаби ҳам ана шунда.

Масалан, ўртоқ Т. Фозилов бошлиқ бригадани олиб кўрайлик. Бригадада 85 гектар ерда пахта етиштирилмоқда. Гектаридан 25 центнердан ҳосил етиштириш мажбурияти олинган. Лекин шу мажбуриятга яраша иш қилинмаётир. Бунга асосий сабаб меҳнатнинг тўғри уюштирилмаганлигидадир. Бригадада болали аёлларнинг сони анчагина. Лекин ясли йўқлиги туфайли улар ўзларининг қимматли вақтларини кўпинча уйларига қатнаш билан ўтказадилар. Далада иссиқ овқат ташкил қилинмаган, колхозчиларга вақти-вақти билан чой қайнатиб берилмайди.

Бу бригадага бириктириб қўйилган колхоз агрономи ўртоқ Ж. Абдурасулев ғўза парваришини кучайтириб юборишда амалий ёрдам бермаётир. У аҳён-аҳёнда келиб бригадир, битта-иккита колхозчидан ҳол-аҳвол сўраб қайтиб кетаберади. Ваҳоланки бригадада ривожланишдан кечикаётган ғўзалар 25 гектарни ташкил қилади.

Ўртоқ Нурматов бошлиқ бригадада ҳам юқоридаги сингари камчиликлар мавжуд. Бригадирни колхозчиларнинг орасида камдан-кам кўрасиз. Сиз уни қачон қидирманг, салқин, баҳаво жойда «дам олиб, хордиқ» чиқараётган ҳолда учратасиз. Бригададаги ишлар ўзибўларчиликка ташлаб қўйилган, ғўза парвариши ғоят сифатсиз ўтказилмоқда. Ўртоқ Ё. Юсупов бошлиқ бригаданинг далаларида бўлганимизда ҳам ана шундай камчиликлар борлиги аниқланди.

Колхозчилар ишдан чарчаб чиққанларида китоб ўқиб маданий дам олишни истайдилар. Бироқ колхоз кутубхонаси қачон борманг қулф солинган ҳолда бўлади. 10 мингдан ортиқ турли хил китоблар чанг босиб ётибди.

Шу райондаги Карл Маркс номли колхоз далаларида ҳам бўлдик. Бу колхозда ҳам колхозчиларнинг унумли ишлаши учун қулай шароитлар яратиб берилмаган. Дала шийпонлари қаровсиз аҳволда, болалар боғчаси ва яслилари мунтазам ишлаб турмайди. Колхознинг ўртоқ Ҳамид Арслонов бошлиқ бригадасида айниқса аҳвол чатоқ. Табелчи ўртоқ Бередзе ўз вазифасига масъулиятсизлик билан қараб, кимнинг нима иш билан шуғулланаётганлиги, қанча меҳнат куни ишлаганлигини мунтазам равишда ҳисобга олиб бормаётир. Бу ҳол ғўза парваришининг бўшашиб кетишига, кўп ҳолларда ишнинг сифатсиз бажарилишига олиб келмоқда.

Ташоблкниготорг ходими ўртоқ Мавлон Абдураҳмонов колхознинг ўртоқ Худойберди Саидбеков бошлиқ бригадасига вакил қилиб юборилган. Вакилнинг вазифаси камчиликларни тугатиш, зарур маданий-маиший тадбирларни амалга ошириш, барча ишчи кучлари, техникани ғўза парваришини жучайтиришга сафарбар этишда колхоз раҳбарларига амалий ёрдам беришдан иборат. Лекин биз ўртоқ Мавлон Абдураҳмоновда бундай хислатларни кўрмадик. У, келганига бир неча кун бўлганига қарамасдан дуруст бир иш қилгани йўқ. Дала шийпонларини безатиб, «Жанговар варақа»лар чиқариш, тушки дам олиш пайтларида колхозчиларга газета, журналларнинг янги сонларида босилган материалларни ўқиб бериш, лекциялар уюштириш каби тадбирларни амалга оширишда колхоз партия ташкилотига астойдил ёрдам бермаётир.

Умуман олганда Карл Маркс номли колхозда ҳозирги кунда ғўза парвариши соҳасида олиб борилаётган ишлар талабга жавоб бермайди. Бунга юқорида айтиб ўтилганидек колхозчилар учун қулай маданий-маиший шароит яратиб берилмаётганлиги сабаб бўлаётир. Ҳақиқий аҳвол шундай бўлгани ҳолда, колхоз партия ташкилоти (секретари ўртоқ М. Аблиев) бу ишлар билан мутлақо шуғулланмаётир.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, районда колхозчиларга савдо хизмати яхши йўлга қўйилмаган. Район матлубот жамиятининг раиси ўртоқ Малов билан суҳбатлашганимизда, у «ҳамма ишимиз жойида, 10 та кўчма дўконимиз ишлаб турибди» деб жавоб қилди. Колхозчилар эса, бунинг аксини гапирадилар. Ҳақиқатан ҳам биз бўлган колхозларнинг даласида на озиқ-овқат ва на китоб билан савдо қилаётган кўчма дўконларни учратдик.

Район маданият бўлими ҳам мўл ҳосил етиштириш ишига муносиб ҳисса қўшмаётир. Маданият уйида колхозчиларга хизмат кўрсатиш учун барча имкониятлар бор. Лекин бу имкониятлардан фойдаланилмаётир. 2500 сўмлик халқ чолғу асбоблари чанг босиб ётибди. Сабаби — раҳбар йўқ эмиш. Агитмашина ҳам номери йўқ баҳонаси билан ишлатилмай бекор ётибди.

Район партия комитети ва юқорида тилга олинган колхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари бу соҳадаги камчиликларни узил-кесил бартараф қилиш учун колхозчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилашлари ва улар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш тадбирларини амалга оширишлари керак.

З. МУҲАММАДЖОНОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Ҳали мақтанишга вақт эрта

Шу кунларда областимиздаги баъзибир хўжаликларда ғўзанинг кўкини кўриб хотиржамланиш, ишни бўшаштириб юбориш каби фактлар содир бўлмоқда. Шу хилдаги кайфиятларга берилиш ғўзаси яхши деб мақталиб келинган колхозларни ҳам ёмон оқибатларга олиб келаётир.

Бунга мисол қилиб Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозини кўрсатиш мумкин. Колхоз ғўза парваришининг дастлабки даврларида роса кўкларга кўтарилиб мақталди. Бироқ колхоз раҳбарлари бу мақтовлардан тўғри хулоса чиқариб, суръатни жучайтириш ўрнига ишимиз жойида экан, деб хотиржамлик кайфиятига берилдилар. Шу туфайли август ойида ҳосилга-ҳосил қўшиш учун кураш ўрнига, ишлар бўшаштириб юборилди. Колхозчилар, механизаторлар томонидан бажарилаётган ишларнинг сифатига эътибор берилмади. Масалан, ўртоқ Н. Мирзаев бригадаси ишини олайлик. Бу бригадада 109 гектар ерда пахта етиштирилмоқда. Ҳар гектар ердан 42 центнердан ҳосил олишга аҳд қилинган. Бу осон гап эмас. Шундай бўлгандан кейин бригада аъзолари масъулиятни ҳис қилиб, ғўза тупларида ана шу юксак мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил етиштириш учун курашишлари керак.

Тўғри, июль ойининг ярмигача бу ерда ғўза парвариши уюшқоқлик билан ўтказилди. Лекин кейинги вақтларда эса бригадада ғўза парвариши юзасидан қилинадиган ишлар ўзибўларчиликка ташлаб қўйилди. Дастлаб шуни айтиш керакки, бригадада мавжуд ишчи кучларидан тўла фойдаланилмаётир. Ишга кеч чиқиб, эрта қайтиш, тушдан кейин 4—5 соатлаб дам олиш одат тусига кириб қолган.

Нега бу бригадада хотиржамлик кайфияти ҳукм сурмоқда? Иш яхшими? Агар бригада далаларини айланиб карталарни бирма-бир кўздан кечирилса, ўз вақтида ягана қилинмаганлигидан ғўза туплари ғуж-ғуж бўлиб қолганлиги, натижада яхши ҳосилга кирмаётганлигини кўриш мумкин. Бунинг устига суғориш ишлари пала-партиш ўтказилганидан ғўза ғовлай бошлаган. Ғўзанинг кўжини ва бўйини кўрган кишининг ҳаваси келади, ичига ораланса ҳосил элементлари камлигини кўриб афсусланади. Культивация кўп жойларда сифатсиз ўтказилган.

Колхознинг Қ. Бекназаров, Қ. Бекзоқов, Иброҳимов, Муширов, Қорабоев, Нишонов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ҳам ғўза парваришида жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда. Ишчи кучлари, транспорт воситалари дала ишларига тўла сафарбар қилинмаганлиги туфайли август ойида қилиниши лозим бўлган ишлар бажарилмай қолмоқда.

Бу шуни кўрсатадики, «Ленин йўли» колхозининг раҳбарлари (раиси Э. Усмонов, партия ташкилотининг секретари Мирсолихов ўртоқлар), бригада бошлиқлари «ишимиз битди, эшагимиз лойдан ўтди» қабилида иш юритиб, мўл ҳосил етиштиришга қаратилган зарур тадбирларни амалга оширишга эътибор бермай қўйганлар. Эндиликда бундай кайфиятларга барҳам бериш керак.

Т. ИУЛДОШЕВ,
Х. ШОКИРОВА.

Ишчи ёшлар учун

Биринчи сентябрь яқинлашмоқда. Тезда янги ўқув йили бошланади. Юзлаб ўқув юртлари ва мактаблар ёш авлодга ўз қучоқларини очадилар. Бунинг учун ҳозирданоқ катта тараддуд, зўр тайёргарлик кўрилмоқда. Завод, фабрика, қурилиш коллективлари ҳам ана шундай тараддудда. Чунки бу корхоналарда ишлаётган ёшлар ҳам ўқийдилар, улар учун юзлаб мактаблар очилган. Минглаб ёшлар ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўз билимларини оширадилар.

«Ташсельмаш» заводининг коллективи, айниқса комсомол-ёшлари янги ўқув йилига катта тайёргарлик кўрмоқдалар.

— Янги 1958-59 ўқув йилида, — дейди завод комсомол комитетининг секретари ўртоқ Палацкий, — заводимиз кечки мактаби ёшлар билан янада гавжум бўлади. Заводимизда кечки мактаб, кечки машинасозлик техникуми, марксизм-ленинизм университети ишлаб турибди. Кечки мактабнинг 5-10 синфларида 150 йигит-қиз маълумот олади. Кечки машинасозлик техникумига қабул имтиҳонлари давом этмоқда. 1958 йилда бу техникумни 40 киши тамомлаб чиқди ва уларнинг кўпи кечки ёки сиртқи институтларга кириш учун ариза берди.

Техникумни тугатганлар орасида асбобсозлик цехининг токари Косолапов, эксперементал участкасининг слесари Худакиев ва бошқалар бор. Институтларнинг кечки ва сиртқи бўлимларида 90 га яқин ишчи ўқимоқда. Прессчи Люся Григорьева Ўрта Осиё политехника институтида, токарь Владимир Савчук ва технолог Катя Фоменко Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтида таълим олмоқдалар. Бундай ёшлар жуда кўп.

Завод ёшлари қунт ва сабот билан билим олиш учун курашмоқдалар. Завод маъмурияти, партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари уларга ҳамма имкониятларни яратиб бермоқда. Ҳозир завод мактаби ва техникуми бинолари ремонтдан чиқарилиб, янги ўқув йилига тахт қилиб қўйилди.

А. ЖУКОВ.

Фарзандларимиз зерикмасин деб

Агар сиз Чехов, Пролетар кўчаларидан ўтаётиб 3 қаватли кўп квартиралик уйларнинг ҳовлисига кирсангиз, ҳовли саҳнидаги болалар майдончаси, унда яйраб юрган катта-кичик ёшдаги болаларни кўрасиз. Уларнинг баъзилари турникда, баъзилари волейбол сеткаси олдида ўйнамоқдалар. Қизалоқлар эса кашта тикиш билан банд. Кичик китобхонлар қизиқ ҳикояларга берилиб кетишган. Улардан кичикроқ жажжи ўғил-қизлар бўлса, қўғирчоқларини аллалаш, машиналарини юргизиш билан овора.

Бу ерда болалар боғчаси ёки пионер лагери жойлашган деб ўйларсиз. Лекин ундай эмас.

— Бу ерда Тошкент темирйўл бошқармасининг ишчилари, инженер-техник ходимлари туришади. Болалар эса уларнинг фарзандлари. Майдончани ҳам ота-оналарнинг ўзлари ташкил қилишган, — изоҳ беради Пролетар кўчаси, 3-уйдаги майдонча мудираси ўртоқ А. И. Чилик.

Ёзнинг иссиқ кунларида ҳам, кузда ҳам, қишу баҳорда ҳам майдонча болалар билан гавжум бўлар экан. Пионер вожатий, қўл ҳунари, бичиш-тикиш, расм тўгаракларининг раҳбарлари ёшларга турли ҳунарларни ўргатишар экан.

Бундай майдончалар Шевченко кўчасидаги 35, 33, 31-уйларда ҳам ташкил қилинган. Майдонча раҳбарлари бир-бирларининг иш тажрибаларини ўртоқлашадилар. Бу ҳовли майдончасидаги ҳаваскорлар баъзан бошқа ҳовли майдончасига бориб, концертлар кўрсатиб туришади.

— Фарзандларимиз каникул кунларини, ўқишдан бўш вақтларини мазмунли ва кўнгилли ўтказишсин деган мақсадда бу майдончани ташкил қилган эдик, — дейди ота-оналар комитетининг раиси ўртоқ Загорская.

Ҳақиқатан ҳам бу ҳовлида яшовчи болалар бахтли ёшликни қувноқлик билан ўтказаётирлар. Тошкент темир йўл бошқармаси ота-оналарнинг ташаббусини қўллаб-қувватлади ва моддий ёрдам кўрсатди.

Ф. УСМОНОВА.

Намунали касалхона

Оржоникидзе районидаги Киров қишлоқ касалхонаси Оржоникидзе номли, Киров номли, Ленин номли колхозларнинг аҳолисига хизмат қилади. Бу ерда турли бўлимлар бўлиб, 38 медицина ходими ишлайди. Улардан 4 киши олий маълумотли врач, қолганлари ўрта медицина ходимидир. Касалхонага қарашли медицина пунктлари ҳам жойларда аҳолига медицина хизматини яхшиламоқдалар. Врач ва фельдшерлар ғўза парвариши қизиган шу кунларда колхоз далаларини тез-тез айланиб, меҳнаткашлар соғлигидан хабар олиб турадилар, медицина темасида суҳбатлар ўтказадилар, консультациялар берадилар. Қишлоқ аҳолиси касалхона бош врачи Ориф Оқилов ва бошқа врачларнинг хизматидан мамнун.

Н. ҚАЮМОВ.

Улуғ Октябрнинг 41 йиллигини муносиб кутиб олайлик

Ленинградликларнинг социалистик мажбуриятлари

ЛЕНИНГРАД, 16 август. (ТАСС). Ленинград шаҳри ва Ленинград иқтисодий—маъмурий райони корхоналари ва ташкилотларининг коллективлари Улуғ Октябрнинг 41 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани бошлаб юборган илғор корхоналарнинг ташаббусини қувватлаб кеча оширилган мажбуриятларни қабул қилдилар.

Халқ хўжалиги кенгаши корхоналарининг меҳнаткашлари йиллик планни 17 декабрда бажаришга, янги машиналар, асбоблар ва аппаратларнинг камида 600 типини, шу жумладан суюқ водород билан жадал совутиладиган ва 100 минг киловатт қувватга эга бўлган турбогенераторни, Сталинград-Донбасс ўртасидаги электр ўтказиш линияси учун керакли аппаратларни, тош қазиб берадиган 8 кубметрлик экскаваторларни, атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш учун керакли асбоблар сериясини ўзлаштиришга қарор қилдилар. Планга қўшимча равишда яна бир неча ўн минг тонна пўлат, прокат, поковка ва штамповка, чинни ва шишадан ясаладиган 13 миллион сўмлик буюм, кўп миқдорда сунъий тола, полиэтилен, халқ истеъмол қиладиган ҳар хил моллар ишлаб чиқариш мўлжаллаб қўйилди. Иқтисодий район корхоналарида иш унуми юксак бўлган камида 50 та поток линияси ўзлаштирилади ва жорий қилинади. Деталларни группа бўлиб ишлаш методлари 42 та заводда жорий қилиш мўлжалланади. Меҳнат унумдорлигини ошириш топшириғини 1,2 процент ошириб бажаришга, корхоналарда бутун товар маҳсулотнинг таннархини камайтириш натижасида пландан ташқари яна 300 миллион сўм тежашга қарор қилинди.

Ленинград халқ хўжалиги кенгаши айрим бошқармаларига қарашли корхоналарнинг коллективлари ўз зиммаларига конкрет мажбуриятлар олдилар.

«Главленинградстрой»нинг қурилиш ташкилотлари қурилиш-монтаж ишларининг 10 ойлик планини 25 октябрга қадар бажаришга, 430 минг квадрат метр уй-жой майдонини муддатидан олдин фойдаланиш учун топширишга, шу жумладан 332 минг квадрат метр уй-жой майдонини 7 ноябргача фойдаланиш учун топширишга сўз бердилар.

«Главленстройматериали» бошқармасининг ходимлари программага қўшимча равишда яна 30 миллион сўмлик маҳсулот тайёрлаб берадилар.

Ленинград ва иқтисодий район корхоналари ва ташкилотларининг ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари социалистик мажбуриятларни қабул қилиб, 1958 йилги давлат планини муддатидан олдин бажармоқ учун ўзимизнинг бутун ижодий ғайратимизни, тажрибамизни ва билимларимизни сарфлаймиз деб айтдилар.

Тажрибали токарь

Нишон ака қўшни станокда ишлаётган ёш токарь Х. Саидназаровнинг хафа, тажанг бўлиб турганини кўриб қолди. У ўз шогирдининг олдига келиб:

— Ҳа Ҳожиқул, нима бўлди? Тажанг кўринасиз? — деб сўради.

— Буни қаранг, Нишон ака, деталлар брак бўлаяпти. Сабабини ҳеч билолмаяпман.

Нишон ака станокни синчиклаб текшириб чиққач:

— Станогингни яхши мосламапсанку. Кесгичларини қара, ўтмас бўлиб қопти, чархлаш керак, — деди.

Устоз ва шогирд станокни дарҳол мослаб ишга туширди. Бундан хурсанд бўлган Ҳожиқул:

— Ёрдамингиз учун раҳмат, Нишон ака, — деб миннатдорчилик билдирди.

Нишон ака Икромов «Ташсельмаш» заводининг 21-механика цехида 25 йилдан буён токарь бўлиб ишлайди. У ўзининг кўп йиллик тажрибасини ёш ишчиларга қунт билан ўргатаётир. Корхонанинг қайси цехига кирманг, Нишон акадан касб ўрганган токарь ёки ишлаб чиқаришга моҳирлик билан командирлик қилаётган инженер-техник ходимни учратасиз. Ҳозир цех мастери бўлиб ишлаётган М. Юсупов, рационализатор токарь Ф. Фёдоровлар Нишон аканинг шогирдларидандир. Булар корхонанинг илғор кишилари.

Нишон ака энг мураккаб деталларни ҳам жуда тез, пухта ва сифатли қилиб тайёрламоқда. У 116, 119, 131 маркали подшипникларнинг деталларини ишлашда янги метод қўлланиб, юқори кўрсаткичга эришди. Ижодкор токарь подшипник каналларини йўнишда уч кулачкали патрон ўрнига гардишли патрон ишлатиб, меҳнат унумдорлигини 1,5 баравар оширди.

Кекса токарь кўп йиллик самарали меҳнати учун бир неча марта Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан тақдирланди, завод, шаҳар Ҳурмат тахталаридан муносиб ўрин олди. Завод маъмурияти ва касаба союз ташкилоти уни радиоприёмник, рух самовар ва бошқа буюмлар билан мукофотлади. У қишлоқ хўжалигига кўплаб машиналар ишлаб чиқаришда муносиб ҳисса қўшаётганлиги учун икки марта Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик Виставкаси қатнашчиси бўлди.

И. ЧИЛИН.
«Ташсельмаш» заводи мастери.

Тўқимачилар муваффақияти

Тошкент тўқимачилик комбинатининг меҳнатсевар коллективи олтинчи бешйилликнинг учинчи йили планини муддатидан илгари бажариш учун курашиб, меҳнатда катта муваффақиятларни қўлга киритмоқда. Тўқимачилар ички резервларни ишга солиш, мавжуд механизм ва машиналардан унумли фойдаланиш натижасида 7 ойлик маҳсулот ишлаб чиқариш планини ортиғи билан бажардилар.

Ўтган ойлар ичида топшириққа қўшимча равишда ҳаммаси бўлиб 11 миллион сўмлик маҳсулот, жумладан 1 миллион 450 минг метр сурп, 1 миллион 300 минг метр тайёр газламалар ишлаб чиқарилди. Бундан ташқари, 110 тонна калава, 800 минг дона ғалтакли ип, 950 минг ўрам мулине тайёрланди.

Фабрикаларнинг коллективлари ўзаро социалистик мусобақани қизитиб, яхши натижаларга эришдилар. Мусобақада 2-тўқув фабрикаси коллективи илғор бўлиб келмоқда. Газмолга гул босиш фабрикаси ишчилари ҳам унумли меҳнат қилмоқдалар.

Тўқувчиларнинг ана шу муваффақиятларни қўлга киритишларида комбинат рационализатор ва ихтирочилари муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Ўтган 7 ой ичида улар 450 дан ортиқ қимматли таклиф киритдилар. Бу таклифларнинг кўпчилиги амалга оширилиб, комбинатга 2 миллион сўм фойда келтирилди.

Р. ИБРОҲИМОВ.

Мусобақани қизитиб

Тошкент тепловоз депосининг коллективи йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани қизитиб, юк ташишда катта муваффақиятларга эришди. Депо локомотив бригадалари йилнинг ўтган ойлари ичида 7000 дан ортиқ оғир юкли поездларни белгиланган пунктларга ўз вақтида етказиб бердилар. Уларда планга қўшимча равишда икки миллион тоннадан кўпроқ халқ хўжалик юклари ташилди.

Локомотив бригадалар тепловозларни эксплуатация қилишни такомиллаштириш ҳамда техника тезлигини оширишлари натижасида 693 тонна дизель ёқилғиси тежаб қолдилар. Машинистлардан Ю. Тўлаганов, М. Гетун, А. Исмоилжонов, А. Отахонов ўртоқлар оғир юкли поездларни бошқаришда, тепловозларнинг техник тезлигини оширишда ўз касбдошларига намуна бўлмоқдалар.

Р. АМИНОВ,
Л. РАСКИН.

Босилмаган хабарлар изидан

Редакцияга келган хатлардан бирида «Мирзачульводстрой» трестига қарашли хўжалик ҳисобидаги қурилиш участкаси ишчиларига маданий-маиший шароитлар яратиб берилмаганлиги, участка бошлиқларининг тез-тез алмашиниб туриши натижасида қурилиш ишларининг орқага сурилиб кетаётганлиги танқид қилинган эди.

Редакция хабарни текшириш учун «Мирзачульводстрой» тресги бошқармасига юбориб, қуйидаги жавобни олди:

«Материалда келтирилган фактлар тўла тасдиқланди. Қурилиш участкасининг собиқ бошлиғи Лебедев участка ишларини барбод бергани, молия интизомини қўпол равишда бузгани, доимо ичкиликбозлик билан шуғуллангани ҳамда ўз шахсий манфаатлари йўлида мансабидан фойдалангани учун ишдан олинган эди. Лебедевдан кейин бу вазифада ишлаган ўртоқ Масютин кексалиги учун пенсияга чиқиши сабабли бўшатилди.

Ҳозир қурилиш участка бошлиғи вазифасига катта иш тажрибасига эга бўлган ўртоқ И. Л. Зимон тайинланди.

Қурилиш линияларида ишловчи прорабларнинг состави қайта кўриб чиқилди ва уларнинг кўпчилиги махсус маълумотга эга бўлган мутахассислар билан алмаштирилди.

Участка бошлиғи ўртоқ Зимонга ишчиларга маиший хизмат кўрсатишдаги камчиликларни тугатиб, уларга яхши шароит яратиш тўғрисида кўргазма берилди».

Меҳнат-тағи роҳат

Колхоз пенсияси

Давлат корхоналарида, муассаса ва ташкилотларида ишлаган ишчи ва хизматчиларга, ишчи ёки колхозчи бўлишидан қатъий назар, Ватан уруши инвалидларига, жангда ҳалок бўлган кишиларнинг оилаларига, боқувчисини йўқотганлар ва бошқа совет гражданларига тўланадиган давлат пенсияларининг миқдори янги қонунга мувофиқ бундан икки йил илгари оширилди ва янги Низом бўйича давлатимизнинг пенсия ишлари тартибга солинди.

Колхозларда ишлаган меҳнаткашларни пенсия билан таъминлаш масаласини амалдаги қонун ва қоидаларга мувофиқ колхоз аъзоларининг ўзлари ҳал этадилар.

КПСС Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Советининг 1956 йил 10 мартда «Қишлоқ хўжалик артелларининг Устави ва колхоз ишлаб чиқаришини уюштиришда ҳамда артель ишларини бошқаришда колхозчилар ташаббусини яна ҳам ошириш тўғрисида» деб чиқарган қарорида қишлоқ хўжалик артелларида колхоз пенсияси масаласини ҳал қилишга катта имконият яратилди.

Иттифоқимиздаги кўпгина колхозларда бу масала ҳал қилиниб, колхозчиларга пенсия тўланмоқда. Москва область, Ленин районидаги «Серп и Молот» номли колхознинг умумий йиғилиши колхоз пенсияси тўғрисида Низом қабул қилди. Шу Низомга мувофиқ 60 ёшга етган ҳар бир колхозчи ва 55 ёшга кирган аёл колхоз пенсияси олишга ҳақлидир.

Колхозчиларга пенсия тўлашни таъминлаш учун умумий йиғилиш артель даромадидан ҳар йили 2 процент махсус ажратма чиқариб туришга қарор қилди.

Лекин республикамизнинг колхоз пенсияси уюштирилган кўпгина колхозларида бу масалани ҳал этишда айрим нуқсонларга йўл қўйилмоқда. Масалан, Тошкент областининг Оржоникидзе районидаги Сталин номли колхоз (раиси ўртоқ Афзалов), Сурхондарё область Денов районидаги «8-март» колхози, Қорақалпоғистон АССРнинг Тўрткўл районидаги Максим Горький номли колхоз (раиси ўртоқ Дурдиев) ва бошқа колхозлар ўз колхозчиларига пенсия белгилаганларида уларнинг колхозда қилган меҳнатларини эътиборга олмасдан, ҳаммага бир қолипда пенсия тўланишига йўл қўйганлар.

Колхозчиларни бу усулда пенсия билан таъминлаш қишлоқ хўжалик артели аъзоларининг колхоз ишидаги фаолиятини кўтаришга ёрдам бермайди. Шунинг учун колхозчиларга прогрессив усулда пенсия тўлаш мақсадга мувофиқдир.

Иттифоқимизнинг илғор колхозчиларидан намуна олиб, Оржоникидзе районидаги Хрушчев номли колхоз правлениеси ва партия ташкилоти кечаги колхоз илғорлари ва колхоз қурилишида фидокорона ишлаган ва бугун ишга ярамай қолган кексаларга, колхоз ишида майиб бўлган ёки умуман касаллик орқасида ишга яроқсиз бўлиб қолган колхозчи инвалидларга, боқувчисидан ажралган колхозчи оилаларига, ота-онасидан жудо бўлган болаларга меҳрибонлик кўрсатиб колхоз пенсияси белгилашга қарор қилдилар. Шу мақсадда колхоз пенсияси белгилаш ва тўлаш тартиби тўғрисида тузилган Низом лойиҳаси колхозчилар оммасининг кенг муҳокамасига қўйилди.

Қишлоқ хўжалик артелининг аъзолари колхоз правлениесининг бу таклифини мамнуният билан қабул қилдилар. Ўтказилган умумий йиғилишда улар кенг муҳокама қилдилар ва колхозчиларга янги тартибда пенсия тўлашга қарор қилдилар. Шунингдек янги Низом лойиҳаси ҳам тасдиқланди.

Янги Низомга мувофиқ колхоз пенсияси колхозчининг ёлғиз қариликва муҳтожлик аломатигагина қараб белгиланмайди, балки у кишининг ўтмишда колхоздаги фаолиятига қараб, яъни топган меҳнат кунларига яраша пенсия билан таъминланади. Қишлоқ хўжалик артелининг аъзолари бу қарорни қабул қилганда, барча колхозчиларнинг колхоз ишига яна ҳам қизиқиброқ қарашларини кўзда тутдилар. Демак, колхоз ишида кўпроқ ва унумлироқ ишлаган колхозчи кексайганда ҳам бошқаларга нисбатан кўпроқ пенсия олади.

Колхоз қарилик пенсияси колхозда ишлаган даврига, яъни иш стажига ва сўнгги 3 йил мобайнида топган меҳнат кунларининг сонига қараб белгиланади. Фараз қилайлик, колхозчиларнинг пенсияга чиқишдан олдинги 3 йил ичида топган меҳнат кунларининг ўртача миқдори йилига 720 ёки ойига 60 меҳнат кунидан иборат ёки ундан ҳам ортиқ бўлса, у кишига колхоз пенсияси 30 меҳнат куни ҳисобидан ёки 450 сўм миқдорида белгиланади. Агар колхозчи меҳнат кунларининг ўртача миқдори ойига 10 дан 20 га қадар бўлса, у кишига колхоз пенсияси 6 меҳнат куни ҳисобидан ёки 90 сўм миқдорида тайинланади.

Колхоз пенсиясининг энг кўп миқдори (максимуми) 360 меҳнат куни ёки 5400 сўм, энг кам миқдори (минимуми) — 60 меҳнат куни ёки 900 сўм белгиланди.

Колхознинг эркак аъзолари колхозда 25 йил ишлаб, 70 ёшга киргач, аёллар эса 20 йил ишлаб, 60 ёшга киргач колхоз қарилик пенсияси олиш ҳуқуқига эга бўладилар. Саккиз бола туғиб ўстирган оналарга қарилик пенсияси олиш ҳуқуқи 15 йиллик меҳнат стажига эга бўлган, 55 ёшга кирган кунданоқ берилади. Кўзи ожиз колхозчи эркаклардан пенсия тайинлаш учун 50 ёш ва 15 йиллик меҳнат, аёллардан эса, фақат 40 ёш ва 10 йиллик меҳнат талаб қилинади.

Қарилик пенсияси кексайган колхозчиларга, улар ишга яроқли бўлсалар ҳам, яроқсиз бўлсалар ҳам барибир умрбод тайинланади.

I ва II группадаги инвалид колхозчилар пенсия билан, III группадаги инвалид колхозчилар эса, райондаги маҳаллий врачлар комиссияси (МВК) тавсиясига мувофиқ, енгилроқ иш билан таъмин этиладилар.

Колхоз ишида майиб бўлган ёки умумий касаллик орқасида ишга ярамай қолган I группа инвалидларга ойига 12 меҳнат куни ёки 180 сўм пул, II группа инвалидларига 8 меҳнат куни ёки 120 сўм пул миқдорида пенсия белгиланади.

Колхозчилар ўзининг жиноий иши ёки ҳаракати орқасида майиб бўлган инвалидларга пенсия берилмасин, деб қарор қабул қилдилар.

Боқувчисини йўқотган оилаларга, агар уларнинг ишга яроқсиз оила аъзоларининг сони 5 нафар ва ундан ҳам ортиқроқ бўлса, оила бошлиғига тегишли колхоз қарилик пенсиясининг 100 проценти баравариде, агар 3 нафар бўлса — 75 проценти бараварида, 1 ёки 2 нафар бўлса — 50 проценти бараварида пенсия белгиланади.

Улуғ Ватан уруши инвалидларига ва уларнинг боқимсиз қолган оила аъзоларига, давлат томонидан бериладиган пенсия устига тегишли колхоз пенсиясининг 50 процентига қадар қўшимча пенсия бериш мақсулга топилади. Қўшимча колхоз пенсиянинг миқдори инвалиднинг моддий аҳволи ва қарамоғидаги оила аъзоларининг сонига қараб аниқланади.

Боқувчисини йўқотган оила аъзоларининг ўқиётган болаларига, улар стипендия олса ҳам, олмаса ҳам, колхоз пенсияси тўлана беради.

Ишлаётган пенсионерларга, топган меҳнат кунларидан ташқари, белгиланган колхоз пенсиясининг 25 проценти тўланиб турилади.

Хрушчев номли қишлоқ хўжалик артели аъзолари пенсионернинг пахта теришдан ва пиллачиликдан топган даромади катта бўлса ҳам, кам бўлса ҳам колхоз пенсияси 100 процент тўлана берсин, деб қарор чиқардилар.

Колхоз пенсиясини ва ўзаро ёрдам касса эҳтиёжларини маблағ билан таъмин этиш мақсадида колхозчилар умумий йиғилиши артель даромадидан йил сайин 3 процент ажратма чиқариб, уни сарф этишни колхозчиларнинг ўзаро ёрдам кассаси ихтиёрига топшириш ҳақида қарор қабул қилдилар.

Махсус пенсия фондининг тўғри харажат қилиниши устидан контроллик қилиш, колхоз ва колхозчилар ўзаро ёрдам касса тафтиш комиссияларига юкланди ва район қишлоқ хўжалик инспекциясидан илтимос қилинди. Шунингдек пенсиянинг янги Низомга мувофиқ тўғри тайинланиши устидан контроллик қилиш ва бу соҳада колхозга ёрдам кўрсатиб туриш район социал-таъминот бўлимидан сўралди.

Колхоз пенсияси белгиланган кишиларнинг томорқаси умрбод уларнинг ўзларига қолдирилади, ишга ярамай қолган пенсионерларнинг томорқасини ишлашга колхоз ёшлари ёрдам уюштирадилар.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, Низом алоҳида хизмат кўрсатган колхозчиларга шахсий пенсия белгилаш масаласини ҳам бир йўла ҳал қилди.

Колхоз қурилишида, қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини оширишда, қўриқ ерларни очишда, чорвачиликни ривожлантиришда, яъни колхоз молларининг сони ва маҳсулдорлигини кўтаришда мамлакат олдида алоҳида иш кўрсатган кишиларга, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонларига бериладиган пенсия миқдори колхоз правлениесининг тақдимига мувофиқ колхозчилар умумий йиғилишининг махсус қарори билан алоҳида белгиланади ва умумий пенсиядан кўпроқ бўлади.

Хрушчев номли колхозда пенсияни колхоз правлениеси тайинлайди, пул тўлаш, пенсия ишини олиб бориш вазифаларини колхозчиларнинг ўзаро ёрдам кассаси адо этади.

Пенсия тайинлаш ва тўлаш ҳақидаги бу прогрессив усул билан танишилгандан кейин шундай фикрга келиш мумкинки, янги Низом қабул қилиш учун колхознинг иқтисодий жиҳатдан бақувват бўлиши шарт эмас. Агар қишлоқ хўжалик артелининг даромади кўпроқ бўлса, пенсияга чиққан колхозчилар ўз меҳнатларига яраша каттароқ пенсия оладилар, агар колхоз даромади озроқ бўлса, меҳнат кунларига тўғри келадиган маблағ юзасидан камроқ пенсия оладилар, холос.

Мазкур колхозларда колхоз пенсияси тайинлаш ва тўлаш тўғрисида қабул қилинган қарор қишлоқ хўжалик экинлари, айниқса пахтанинг юқори ҳосили учун, чорвачиликни ривожлантириш ва жамоат хўжалигини мустаҳкамлаш учун олиб борилаётган курашда колхоз аъзоларининг меҳнат ғайратини янада оширишга ёрдам беради.

Маҳаллий депутатлар Оржоникидзе район Советининг ижроия комитети бу қишлоқ хўжалик артелининг пенсия тайинлаш ва тўлаш тўғрисидаги тажрибасини районда бўлган барча колхозларга тавсия этди.

Хрушчев номли колхозда бошланган бу ташаббус фақат бу районда гина эмас, балки областнинг бошқа барча колхозларига ҳам ёйишга сазовордир.

Ж. БУРҲОНОВ,
Ўзбекистон ССР социал-таъминот министрининг ўринбосари.

Оржоникидзе районидаги Хрушчев номли қишлоқ хўжалик артелининг умумий йиғилиши колхоз аъзоларига пенсия тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисида колхоз правлениеси томонидан тақдим этилган Низомни тасдиқлаб, шу Низом асосида кексаларга, инвалидларга, боқувчисини йўқотган кишиларга пенсия тайинлаш тўғрисида қарор қабул қилди. Ҳозир шу қарорга биноан прогрессив усулда, яъни колхозчиларнинг илгариги қилган меҳнатларига қараб пенсия тўланмоқда.

Биз қуйида шу ҳақда материаллар бераётирмиз.

Кексаларга ғамхўрлик

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1956 йил 10 мартдаги қарори колхоз ишлаб чиқаришини уюштиришда ва артель ишларини бошқаришда колхозчиларнинг ролини ошириш ҳамда уларнинг ташаббусини яна ҳам кенгайтириш имконини берди.

Шу қарордан кейин артелимизда колхоз Уставига тегишли ўзгаришлар киритилиб, ўзларини муҳтож ҳис қилган чол-кампир ва ишга яроқсиз инвалидларга пенсия тўлана бошланди. Ҳозиргача колхозимизда 72 киши 10-12 меҳнат куни бараварида пенсия олиб келаётирлар.

Колхозимиз ўтган йили пахта планини 18 процент ошириб бажарди, қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларида ҳам катта муваффақиятларга эришди. Натижада колхоз 14 миллион сўмдан ортиқроқ даромад олди. Колхозчиларнинг ҳар бир меҳнат кунига 23 сўмдан пул тақсим қилинди. Бу йил давлатдан 26 трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари сотиб олинди. Колхозчиларнинг моддий ва маиший аҳволи йилдан-йилга яхшиланиб бормоқда.

Ҳукуматимизнинг қарори билан ишчи ва хизматчиларга пенсия тўлашда янги тартиб ўрнатилди, пенсиянинг миқдори кўпайтирилди. Колхозимиз иқтисодий аҳволининг кундан-кунга яхшиланиб ва кўтарилиб бораётганлиги бизга колхоз пенсияси масаласини колхозчилар ўртасида кенг муҳокама қилиш ва колхозчиларга пенсия тўлашни муайян бир тартибга солиш имкониятини берди.

Шунга кўра социал таъминот органлари томонидан тақдим этилган колхоз пенсияси тўғрисидаги Низом проекти колхозчиларнинг муҳокамасига қўйилди ва ўз имкониятимизга мослаб қабул этилди.

Ишчи ва хизматчилар қаторида колхозчиларни ҳам пенсия билан таъмин этиш совет тузумининг капиталистик тузумдан афзаллигини кўрсатувчи омиллардан биридир. Ишга яроқсиз бўлиб қолган кишиларга, кексаларга пенсия тўлаш оддий колхозчиларимизнинг артель ишига яна ҳам активроқ қатнашишларига ёрдам беради.

Янги Низомнинг хусусияти шундан иборатки, пенсия ҳаммага бир хилда эмас, балки колхозда қилган ишига яраша тўланади. Пенсия тўлашнинг бу янги тартиби колхозчиларни меҳнатга рағбатлантиради.

Ф. МУХСИМОВ,
Хрушчев номли колхоз раиси.

Меҳнатим зойи кетмади

Ёш улғайиб куч-қувватдан қолган вақтда хор-зор бўлмай фароғатда, иззат-икромда бўлиш ҳар бир инсоннинг энг яхши орзуларидан биридир. Узоқ замонларни айтмайлик, яқин ўтмишда ҳам болалик ва куч-қувватга тўлган қирчиллама йигитлик даврларини бойларнинг эшигида уларнинг подасини боқиб, ерини ҳайдаб, пахтасини териб, қорни ошга тўймай, бир тўни икки бўлмай умрини ҳазон қилган, кексайиб ишдан қолган вақтда сариқ чақасиз бойнинг даргоҳидан қувилган кишиларни кўп кўрганмиз.

Умрнинг энг яхши фаслида бойга ҳалол меҳнат қилиб, шу меҳнати эвазига бир оғиз ширин сўз эшитиш ўрнига кўчага улоқтирилган, қишлик-қировлик кунларда бошпанасиз сарсон-саргардон бўлиб юрган кексаларни хотирласам юрагим орқамга тортиб кетади. Наинки, Совет ҳукумати бўлмаганда, колхоз бўлмаганда менинг ҳолим нима кечар эди. Шуларни ўйлайманда, ўз-ўзимга «колхознинг садағаси кетай» деб қўяман. Бунинг боиси шуки, колхоз бўлганимиздан кейин мен ва менга ўхшаган камбағал деҳқонларнинг иши юришиб кетди. Биз ҳам меҳнатни аямадик. Меҳнатимиз самарали бўлди. Дастлаб биз кичик бир артелга уюшган эдик. Йиллар ўтиб, бу артель катта ва бақувват хўжаликка айланди. Колхоз бадавлат, биз ҳам тўқ. Ғазнада пулимиз, омборда ғалламиз. Колхозники — бизники, меҳнатимизга яраша улушимизни олиб турамиз.

Колхоз тузилгандан бери тер тўкиб кетмон чопдим. Меҳнатим зойи кетмади. Меҳнатим эвазига қариган чоғимда иззат-ҳурматда бўлишим мени айниқса беҳад қувонтиради. Ҳозир 67 ёшга кирдим. Колхоздан пенсия олиб тураман.

Ўғлим Умарали 10 йиллик мактабни битириб, ҳозир колхозда ишлайди. Ўзим ҳам қараб турмайман, кучим етганича колхознинг боғдорчилик ишларига қарашиб тураман. Колхоздан туз-намак бўлганмиз-да.

Х. САЛИМОВ,
пенсионер.

Колхозда катта куч

Йигирма-ўттиз хўжалик бирлашиб колхоз бўлганларида мени ҳам колхозга киринг деб даъват қилишди. Шунда мен бева хотин бўлсам, колхозга кириб нима иш қилардим, менинг қўлимдан нима иш келарди, деб бирнеча вақт иккиланиб юрдим. Кейин қарасам колхозга кирган хотин-қизлар бинойидек эркаклар билан баббаравар ишлашяптилар. Шуларни кўриб мен ҳам колхозга кириб ишлай бошладим.

Йил суриб ҳисобласам колхозга кирганимга роппа роса йигирма етти йил бўлибди. Шу давр ичида колхоз нимаики юмуш топширса «йўқ», демадим. Куч-қувватим борида кетмон чопдим. Кейинчалик звено бўлиб қурт боқдим. Пилла топшириш планини ортиғи билан бажарганимни назарга олиб, колхоз правлениеси мени бир неча марта мукофотлади.

Кейинчалик хотин-қизлар колхозда катта кучга айланиб кетди. Улардан донгдор пахтакорлар, моҳир қурт боқувчилар, меҳнат қаҳрамонлари етишиб чиқди. Звено ва бригада бошлиқлари бўлиб ишлаётган хотин-қизлар колхозимизда анчагина бор.

Шу катта оиланинг аъзоси бўлиб, эл қатори меҳнат қилганим туфайли бевалигим ҳам, фарзандсизлигим ҳам билинмай ўтди.

Мана, энди ёшим 60 дан ошиб, куч-қувватдан қолган бир пайтимда колхоз илгари қилган меҳнатларимни эътиборга олиб, менга ҳар ойда 300 сўмдан пенсия бериб турибди.

Биз кексаларга қилинаётган ғамхўрлик колхозчиларнинг меҳнат ғайратини янада оширмоқда.

Ш. ДОДАҚЎЗИЕВА,
пенсионер.

Колхоз мулки — ўз мулкимиз

Мен ҳозир етмиш ёшга кирдим. Кексайиб қолганлигим ва колхозда илгари қилган меҳнатларимни назар-эътиборга олиб, колхоз правлениеси менга умрбод пенсия бера бошлаганига кўп вақт бўлди. Яқинда колхозчиларнинг умумий йиғилишида қабул қилинган пенсия тўлаш тартиби ҳақидаги янги Низомга биноан менинг пенсиям оширилди. Мен бунинг учун беҳад миннатдорман.

Ёшим анчага бориб қолган бўлса ҳам, кўзимда нур, белимда қувват бор. Колхозда ҳар кимнинг ўзига лойиқ иш топилади. Колхозимизнинг бағри кенг. Унда пахта майдонларидан ташқари, гуллаб-яшнаб турган мевазор, узумзор боғлари бор. Бу боғлар колхозчиларнинг пешона тери билан бунёдга келган. У колхоз мулки — бизнинг мулкимиз. Ҳозир мен шу боғлардан бирида қоровуллик қиламан. Уни кўз қорачиғимдек сақлашни виждоний бурчим деб биламан. Бундан ташқари керак бўлиб қолганда колхознинг ишларига қўлимдан келганича ёрдам бериб тураман. Фақат мен эмас, колхоздаги мен қатори кексаларнинг ҳаммаси ҳам шундай. Колхоз бизни ишлашга мажбур қилмайди. Лекин меҳнатга ўрганган одамнинг бекор туриши қийин.

Ё. БОИМАТОВ,
пенсионер.

Ҳалол меҳнат туфайли

Колхоз ўзаро ёрдам кассаси колхозчиларнинг фаровон ва маданий ҳаёт кечиришлари учун қулай шароит яратиб берувчи муҳим омиллардан биридир. Колхозимизда ўзаро ёрдам кассасининг тузилганига кўп вақт бўлди. Ҳозир унинг банкдаги жорий ҳисобида 183 минг сўмга яқин пули ва колхоз омборида 9280 килограмм ғалласи бор.

1958 йилнинг биринчи ярми мобайнида колхоз ўзаро ёрдам кассаси 8000 сўм сарф қилиб, 6 кишини курортга юборди. Масалан, колхоз химизатори Ҳошим Раимов, оддий колхозчи Мираҳмат Аҳмедов докторлар фикрига мувофиқ Есентукига кетдилар. Ёш колхозчи Маҳбуба Абдураззоқова Яланғочда даволанмоқда. Аравакаш Йўлчи Зиёев санаторийда даволангандан кейин асабий касалликдан мусаффо бўлиб, унумли ишлай бошлади.

Ўртоқ Жумагул Дусенбоева ва бошқа колхозчилар колхоз ёрдам кассасидан ссуда олиб, ўзларига янги уй-жой қуриб олдилар. Шу хилда узоқ муддатли ссуда олган колхозчилар сони ўтган йили 15 дан ошди.

Колхозимизда махсус солинган бинода 20 кишилик қариялар уйи ташкил этилди. Қариялар уйининг 1958 йилда бўладиган харажати учун колхоз 53 минг сўм ажратди. Қариялар уйида яшаётган кексаларга ҳар куни тўрт маҳал овқат берилади.

Ўзаро ёрдам кассаси колхоз правлениесининг қарори билан пенсия тайин қилинган колхозчиларга—қариялар, инвалидлар ва боқувчисиз қолган кишиларга пенсия тўлаш ишларини ҳам олиб боради. Ҳозир бизда 72 колхозчи пенсия олади.

Пенсия олаётган колхозчилар, қариялар уйида яшаётган кимсасиз кексалар ўзлари учун қилинаётган ғамхўрлик учун партия ва ҳукуматимиздан беҳад миннатдорлар.

Ғ. МАНСУРОВ,
Хрушчев номли колхоз ўзаро ёрдам кассаси правлениесининг раиси.

Факт ва рақамлар

Областимиз колхозларида ўзаро ёрдам кассалари тузилган. Қуйида шу ёрдам кассаларининг ишлари ҳақидаги факт ва рақамларни келтирамиз:

▲ 1957 йилда колхоз ўзаро ёрдам кассалари колхозлардаги Улуғ Ватан урушининг инвалидларига, ҳалок бўлган жангчиларнинг оилаларига, кўп болалик оналарга ва бошқаларга 1 миллион 374 минг сўм пул ва 219 тонна қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан ёрдам қилди.

▲ 1920 кишига қайтиб бериш шарти билан 1 миллион 909 минг сўм пул ва 59 тонна қишлоқ хўжалик маҳсулотлари берилди.

▲ Колхозчилардан 543 киши курорт, санаторий, дам олиш уйларига юборилди.

▲ 149 колхозда колхоз правлениелари ва ўзаро ёрдам кассалари орқали 4144 кексайиб қолганларга, инвалидларга, оила бошлиқларини йўқотганларга ойлик пенсия тариқасида 166 минг сўм пул ва 207 тонна қишлоқ хўжалик маҳсулотлари белгиланди.

Қариялар уйида яшаётган кексалардан бир группаси. Суратда: (чапдан ўнгга) Х. Мирсултонов, А. Ғафуров ва М. Шокурбонов ўртоқлар ўзаро суҳбатлашмоқдалар.
В. Панов фотоси.

Ҳузур-ҳаловат

Давлат келди қут кирди, деганларидек, Байтқўрғондаги Хрушчев номли колхоз республиканинг бадавлат ва пешқадам колхозларидан бири бўлиб қолди. Колхоз ўтган йилнинг ўзида 14 миллион сўмдан кўпроқ даромад қилди. Бошида 20-30 хўжалик бирлашиб ташкил топган қишлоқ хўжалик артели оёққа туриб йирик хўжаликка айлангандан бери бунақа миллионлардан талайини жамғариб қўйди. Даромадга қараб буромад, деймиз-у, лекин буромадда ҳам буромад бор. Колхозчиларнинг руҳи, қишлоқнинг тубдан ўзгариб кетган қиёфаси пешона тери билан тўпланган жамғармаларнинг эгилликка сарф бўлаётганлигини яққол ифодалаб туради.

Колхознинг даромад манбаларини, кенг пахтазорларни, мевазор ва узумзор боғларни бунёдга келтиришда колхозчилар озмунча тер тўкмадилар ва озмунча тер тўкаётганлари йўқ. Улар меҳнатларига яраша роҳатини ҳам кўрмоқдалар. Бу ҳақда сўз юриб қолса айниқса кексалар қувониб гапиришади — «меҳнат, меҳнатнинг тағи роҳат» дегани шу бўлади — деб қўйишади улар.

Кексаларнинг қувончи бечиз эмас.

Кўзларида меҳр-муҳаббат туйғуси билан илиқ табассум жилваланиб турган нуроний қарияларнинг оқ соқоллари, табаррук сочлари меҳнатда оқарди. Ўз фарзандларининг порлоқ келажаги йўлида жон бериб, жафо чеккан; колхоз тузиб, уни оёққа турғизган, чўлларга сув тараб, кенг пахтазорларни мавжуд этган, ниҳолларни авайлаб, мева боғларини, токзорларни гуллаб-яшнатган кекса авлоднинг вакилларидир. Бу нурга беланиб турган кексалар Ватан уруши йилларида халқ бошига тушган кулфатларга, фарзанд доғига бардош бериб, орқамизда тоғдек суянчиқ бўлиб турган малакорларимиз эдилар.

Оқ сут берган, узоқ тунларни алла айтиб ўтказган оналарни, нон деганда новвот берган оталарни, ким бўлмасин ёши улуғ қарияларни ҳурматлаш, уларнинг хизматини, иззатини бажо келтириш ўзбек халқи одатидаги энг яхши хислатлардан биридир. Биз Хрушчев номли колхозда бўлганимизда кексаларнинг иззат, ҳурматини бажонидил ўрнига қўяётган колхозчилардан ва колхоз раҳбарларидан бениҳоя хурсанд бўлдик.

Байтқўрғонда кейинги йилларда қад кўтарган кўпгина бинолар қаторида бир бино кўзга алоҳида ташланиб туради. Қорасувдан ажралиб чиққан ён ариқнинг бўйида соя-салқин бир чойхона бор. Шу чойхонага борсангиз унинг рўбарўсида ён ариқнинг нариги томонида шинамгина бир бинога кўзингиз тушади. Бу қариялар уйи. Бинонинг кенг саҳнидаги гулзорда ёки ариқ бўйидаги сўрида чой ичиб, ҳангомалашиб ўтирган кишиларни кўрасиз. Булар қариялар уйида яшаётган кимсасиз кексалардир.

Биз рангба-ранг очилиб, атрофга хушбўй таратиб ётган турли-туман гуллар орасида ҳурматли отахонларимиз билан бироз кезганимиздан кейин Мирқурбон ота бизни ичкарига таклиф қилди. Хонага кирганимизда Тўхта опа тушки овқатга тайёрлик кўраётган экан. У оқ дастурхон ёзилган столларга юмшоқ нонларни келтириб қўяётган эди.

— Мана меҳмонлар ҳам келиб қолишди. Мазалироқ овқат қилдингизми? — деди Мирқурбон ота бизга кўзини қисиб.

— Менинг қўлимдан бирор марта бемаза овқат еганмидингиз, — деб ўпкалангандек бўлди Тўхтахон опа.

Шинам ва поллари ёғ тушса ялагудек ялтираб турган хоналар, оппоқ чойшаблар тўшалган кроватлар, чиройли мебеллар, юмшоқ диванлар билан жиҳозланган бу хоналар дам олиш уйларидаги бўлмаларга кўпроқ ўхшаб кетарди. Олд томони гулзорга қараган ойнаванд шийпон айниқса мароқлидир. Бу ердаги кроватларга гиламлар тўшалган, кўрпачалар солиниб, ёстиқлар қўйилган.

Ана шу бинода илгари колхозда ишлаган, колхозни мустаҳкамлашда салмоқли ҳисса қўшган кексалар яшайдилар. Кексаларнинг егани олдида, емагани орқасида, кийимлари башанг, ҳеч нарсага зориқмай қарилик чоқларини ҳузур-ҳаловатда ўтказмоқдалар. Бу ерда яшовчи Мадумар Раҳимов, Мирқурбон Шоқурбонов, Х. Мирсултонов ва бошқалар кексайган чоқларида ҳурмат-иззат кўраётганликлари учун партия ва ҳукуматимиздан, колхоздан миннатдор эканликларини қайта-қайта изҳор қилдилар.

Колхозда кексалар кўп. Бу кексаларга колхознинг умумий мажлиси қарори билан пенсия тайин қилинган. Колхозда 70 дан ортиқ киши пенсия олади. Яқинда колхозчиларнинг умумий мажлисида тасдиқланган колхозчиларга пенсия тўлаш тартиби ҳақидаги Низомга биноан илгари колхозда ишлаб, алоҳида ўрнак кўрсатган кексаларга шахсий пенсия тайинланди. Булар орасида колхозни ташкил этишда актив иштирок этган ва уни мустаҳкамлашда алоҳида хизмат кўрсатган Орифбек Йўлдошев, колхозда пиллачиликни ривожлантиришда муносиб ҳисса қўшган Шакар Дадақўзиева ва бошқалар бор.

Колхоздан пенсия тайинланган ҳурматли кексаларимиз чексиз миннатдорчилик билдириш билан бирга, керак бўлиб қолганда колхознинг ишларига яқиндан ёрдам бериб турадилар. Ёшларга ўзларининг бой тажрибаларини ўргатиб, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштиришда ҳали ҳам муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

А. МИРБОБОЕВ.

Поль Робсон куйлайди

17 августда СССР Маданият министрлиги москваликларнинг Совет Иттифоқига келган атоқли артист, Американинг жамоат арбоби ва тинчлик учун курашчи Поль Робсон билан учрашувини ташкил қилди. В. И. Ленин номидаги Марказий стадионнинг спорт саройига москваликлардан ўн икки минг киши тўпланди.

Залда СССР Маданият министри Н. А. Михайлов, давлат ва жамоат арбоблари, ёзувчилар, олимлар, санъат усталари, меҳнаткашларнинг жуда кўп вакиллари бор эди. Москвадаги бир қанча элчихоналарнинг бошлиқлари ҳозир бўлдилар.

РСФСРда хизмат кўрсатган артист Всеволод Аксенов ҳозир бўлганларга мурожаат қилиб, совет кишиларининг катта дўсти, ажойиб артист ва тинчлик учун ҳамда халқлар бахт-саодати учун атоқли курашчи Поль Робсоннинг Совет Иттифоқи пойтахтига келганини хабар қилиш билан бахтиёр эканлигини айтади. Залдагилар ўринларидан туриб, азиз меҳмонни гулдурос қарсаклар билан кутиб оладилар. Болаларнинг катта бир группаси саҳнага чиқади ва Робсонга гуллар тақдим қилади. Гуллар жуда кўп. Бир дақиқада каттакон гулдасталар орасида артистнинг жилмайиб турган бахтиёр чеҳрасигина зўрға кўринар эди. Залдан: «Тинчлик учун курашувчи Поль Робсонга салом!», «Поль Робсонга ура!» деган хитоблар эшитилади. Қарсаклар яна авж олади.

СССР Композиторлар союзининг бош секретари Т. Н. Хренников Поль Робсонга мурожаат қилиб, уни тўпланганлар номидан, совет музика жамоатчилиги номидан, унинг миллионлаб дўстлари ва талант муҳиблари номидан табриклайди.

Артистнинг рафиқаси, машҳур жамоат арбоби Эсланда Робсон саҳнага чиқади. Москваликлар уни ҳам қизғин табриклайдилар.

Поль Робсон жуда хурсанд. У ўз туйғуларини изҳор қилиш учун сўз топишга қийналаётганга ўхшайди. Робсон рус тилида бундай дейди:

— Катта раҳмат. Мен Нью-Йоркда совет дўстларим билан учрашганимда: албатта Москвага бораман, деган эдим. Мана мен етиб келдим, чунки сизлар менга ёрдам бердингиз, менга куч бағишладингиз. Мен бу ерда узоқ бўламан ва яна кўп марта келаман.

Поль Робсон ўзининг шундай кутиб олинганлиги учун самимий ташаккур билдиради. У тинчликнинг ҳамма кишилар учун муҳим эканлигини таъкидлайди. Поль Робсон ўзининг қисқача нутқининг охирида Пабло Нерудининг эпик поэмасидан парча ўқиб беради.

Залда роялнинг биринчи аккордлари эшитилади. Қарсаклар бошланади. Бу — Дунаевскийнинг «Ватан ҳақида қўшиқ» мелодияси. Артист қўшиқни рус тилида айтади.

Поль Робсон кўп қўшиқларни куйлади. Улар орасида унинг жонажон негрча ашулалари ҳам бор эди. Артист «Эй, ухнем» ва «Ноченька» деган рус халқ қўшиқларини зўр муваффақият билан ижро этди.

Робсон концертда инглиз, рус, француз, немис ва хитой тилларида ашула айтди.

Поль Робсон мамлакат бўйлаб саёҳатга кетади. У Тошкентга, Сочига, Сухумига боради, денгиз орқали Ялтага саёҳат қилади ва сўнгра Москвага қайтиб келади.

Концертда бадиий сўз устаси, РСФСРда хизмат кўрсатган артист Всеволод Аксенов, Халқаро конкурс лауреати пианиночи Сергей Таренский қатнашдилар. Фортепианода Николай Миронов жўр қилди.

(ТАСС).

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Албания Меҳнат партияси Марказий Комитетига совғаси

ТИРАНА, 17 август. (ТАСС). Совет Иттифоқининг Албания Халқ Республикасидаги элчиси В. И. Иванов кеча Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг совғасини — «Улуғ ҳаёт саҳифалари» номли ҳужжатли фильмни Албания Меҳнат партияси Марказий Комитетига топширди. Бу фильм илмий коммунизмнинг асосчиси Карл Маркснинг фаолиятини ҳикоя қилади.

Фильмни топшириш маросимида Албания Меҳнат партияси Марказий Комитетининг секретарлари Ҳусни Капо, Лири Белишова ва Албания Меҳнат партияси Марказий Комитетининг аъзолари ҳозир бўлдилар.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ УРУГВАЙГА КЕЛДИ

МОНТЕВИДЕО, 16 август. (ТАСС). Уругвай Шарқ Республикаси сенатининг таклифига биноан, СССР Олий Советининг А. Ф. Горкин (делегация раҳбари), Ш. М. Арушанян, В. Г. Блаженов, К. А. Губин ва Қ. Муртазоевдан иборат делегацияси кеча бу ерга келди.

УРУГВАЙ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XVII СЪЕЗДИ

МОНТЕВИДЕО, 17 август. (ТАСС). 15 август кечқурун бу ерда Уругвай Коммунистик партиясининг XVII съезди очилди. Съезд қуйидаги масалаларни муҳокама қилади: Миллий комитетнинг фаолияти тўғрисида ҳисобот доклади; партиянинг сайловолди кампанияси; ишчилар синфининг бирлиги ва уни ташкилий жиҳатдан мустаҳкамлаш учун кураш; контроль комиссиясининг доклади; программ декларация проекти ва яқин даврга мўлжалланган сиёсий иш программаси тўғрисида доклад; партиянинг уставига ўзгартишлар киритиш тўғрисида; партиянинг раҳбар органларини сайлаш.

Съездда Европа ва Латин Америкаси мамлакатларидаги қардош коммунистик ва ишчи партияларнинг вакиллари ҳозир бўлмоқда.

Съезд очилганидан кейин Компартия секретари Энрике Пасторино Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг съезд номига юборган табрик телеграммасини ўқиб берди.

Уругвай Компартиясининг биринчи секретари Родней Арисменди Миллий комитетнинг фаолияти тўғрисида доклад қилди.

Съездда Хитой Халқ Республикаси, Чехословакия, Германия, Польша, Венгрия, Румыния, Вьетнам, Корея ва Италия коммунистик ҳамда ишчи партияларидан олинган табрик телеграммалари ўқиб берилди.

ВЕНГРИЯ ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИНИНГ БАЁНОТИ

БУДАПЕШТ, 17 август. (ТАСС). Венгриядан қочиб кетган контрреволюционерлардан икки киши 16 августда Берндаги Венгрия миссияси биносига қурол билан бандитларча ҳужум қилганлиги муносабати билан бугун бу ерда Венгрия Халқ Республикаси ташқи ишлар министрлигининг баёноти эълон қилинди.

Ана шу можаро муносабати билан Венгрия Халқ Республикаси ташқи ишлар министрининг ўринбосари Иштван Шебеш Швейцариянинг Будапештдаги вакилини қабул қилди ва унга қатъий норозилик билдирди.

Баёнотда бундай дейилади: Венгрия Халқ Республикасига қарши иғвогарлик мақсадида қилинган ҳужумларнинг ташкилотчилари ва илҳомчилари империалистик кучлардир. Бу ҳужумлардан кузатилган мақсад — Америка ва Англиянинг Яқин ҳамда Ўрта Шарқдаги агрессиясидан жамоатчиликнинг эътиборини четга тортишдан ва Венгрияга қарши кампанияни яна сунъий равишда авж олдиришдан иборат.

Швейцария ҳукумати, дейилади баёнотда, бетарафлик принципларига хилоф суратда ва Венгрия Халқ Республикаси ҳукуматининг кўп марта билдирилган норозилигига қарамай, ўз территориясида фаолияти венгер халқига ва Венгрия Халқ Республикаси ҳукуматига қарши қаратилган ташкилотларнинг бўлишига, шунингдек Швейцария матбуоти томонидан Венгрияга қарши олиб борилаётган гиж-гижлатиш кампаниясига тоқат қилиб келмоқда.

Бундай сиёсатнинг оқибатлари учун бутун жавобгарлик, дейилади баёнотнинг охирида, Швейцария ҳукумати зиммасига юкланади.

Саудия Арабистони бош министрининг Қоҳирада бўлиши

ҚОҲИРА, 16 август. (ТАСС). Кеча Бирлашган Араб Республикасининг президенти Гамол Абдил Носир Саудия Арабистонининг валиаҳд шаҳзодаси ва бош министри Амир Файсални қабул қилиб, у билан узоқ суҳбатлашди.

«Ал аҳром» газетасининг хабарида айтилишича, Амир Файсалнинг Бирлашган Араб Республикасига келиб Носир билан музокаралар олиб бораётганлигидан мақсад, ҳар иккала мамлакат ўртасидаги ҳамкорликни мустаҳкамлашдан, шунингдек Саудия Арабистони билан Бирлашган Араб Республикаси ташқи сиёсатининг асосларини келишиб олишдан иборатдир.

Мао Цзэ-дуннинг Тяньцзинда бўлиши

ПЕКИН, 16 август. (ТАСС). Синьхуа агентлиги Хитой Халқ Республикаси Раиси Мао Цзэ-дуннинг 10 августдан 13 августгача Тяньцзинда бўлганлиги тўғрисида ахборот эълон қилди. Ахборотда бундай дейилади: Мао Цзэ-дун Хитой Коммунистик партияси Хэбэй вилоят комитетининг секретари, вилоят халқ комитетининг раиси Лю Цзи-хоу, Хитой Коммунистик партияси Тяньцзинь шаҳар комитетининг секретари Ли Гэнтао ва бошқа кишилар билан бирга шаҳар атрофидаги «Синьли» қишлоқ хўжалик кооперативининг шолипояларини, бир қанча корхоналарни ҳамда саноатдаги техника революцияси муваффақиятлари виставкасини, импорт ва экспорт товарлари виставкасини бориб кўрди. Мао Цзэ-дун ишчилар, деҳқонлар, студентлар ва кадр ходимлар билан учрашди.

Мао Цзэ-дун «Синьли» кооперативини бориб кўрган вақтда Тяньцзинь Шарқий атрофи халқ комитетининг раиси Чжан Фу-ань унга кооперативда ишлаб чиқариш бригадалари ўртасида участкаларни энг яхши парвариш қилиш учун мусобақа авж олдирилганлигини ҳамда иш сифатига ҳар 10 кунда бир марта баҳо берилиб турганлигини айтди. Экинлар яхши аҳволда бўлган участкаларда тегишли сўзлар ёзилган байроқ ўрнатилади. Ўртача ва ёмон участкалар ҳам қайд қилинади. Мусобақа қолоқларни илғорлар даражасига кўтаришга ёрдам бермоқда. Мао Цзэ-дунга бундан атиги ярим ой илгари ёмон кўрсаткичларга эга бўлган участкани кўрсатадилар, аммо ҳозир унда илғор участка байроғи ҳилпираётир. Раис Мао Цзэ-дун шолини зич экиш ва ерни чуқур ҳайдаш методлари билан қизиқди. У деҳқонларнинг қамиш пояли ва шоли бошоқли дурагай экин олиш мақсадида шоли билан қамишни дурагайлаштириш ниятига ижобий баҳо берди.

Мао Цзэ-дун виставкаларни кўздан кечирганида ишчи ва хизматчиларнинг меҳнатига ва ижодий ғайратига юксак баҳо берди. Саноатдаги техника революцияси муваффақиятлари виставкасида у Тяньцзиннинг бир группа донгдор ишлаб чиқариш новаторлари билан учрашди ва уларга меҳнат соҳасида янги муваффақиятлар тилади.

Мао Цзэ-дун виставкани кўздан кечирган вақтда дастлаб иқтисодий кооперативлаштирилган районларда (бундай районга бир неча вилоят киради, — Синьхуа редакциясининг изоҳи), сўнгра айрим вилоятларда мустақил саноат комплекси вужудга келтирилишига эришиш зарурлигини таъкидлади. Хэбэй халқ комитетининг раиси ҳозирги вақтда бу вилоят ўзида саноат комплексини вужудга келтираётганлигини айтди. Бу вазифани уч-беш йилдан кейин бажариш мумкин, деди у.

Мао Цзэ-дун Тяньцзинь университетида ва Нанькай университетида бўлган вақтида уни минглаб студентлар қизғин табрикладилар. Ўқитувчилар ва студентлар университет ҳузурида 130 дан ортиқ корхона ва мастерскойлар яратдилар, бу корхоналарда кўпгина турдаги саноат маҳсулотлари, шу жумладан, станоклар ишлаб чиқарилмоқда. Мао Цзэ-дун бу корхоналарнинг бир қанчасини бориб кўрди. У ўқиш билан меҳнатни боғлаб олиб бориш системасининг қандай амалга оширилаётганлиги билан қизиқди. Вилоят халқ комитетининг раиси Лю Цзи-хоу айтдики, баъзи шахслар илгари жисмоний меҳнат билан шуғулланиш ўқишга салбий таъсир кўрсатади, деб қўрққан эдилар. Амалда эса жисмоний меҳнат ўқишга ёрдам бермоқда. Мао Цзэ-дун ўқувчиларгина эмас, балки ўқитувчилар ҳам жисмоний меҳнат билан шуғулланишлари лозим, деб таъкидлади. Муассасалардаги хизматчилар ҳам меҳнатдан ажралмасликлари лозим.

Шаҳарнинг ўн минглаб аҳолиси Раис Мао Цзэ-дунни табриклади.

Синьхуа агентлигининг ахборотида айтиладики, Мао Цзэ-дун «Синьли» кооперативини, Тяньцзинь ва Нанькай университетларини бориб кўргандан кейин, бу ерларда митинглар ва йиғилишлар бўлиб, кооператив олдида, студентлар ва ўқитувчилар олдида турган вазифалар муҳокама қилинди.

Индонезия халқи мустақиллик кунини нишонламоқда

ЖАКАРТА, 17 август. (ТАСС). Бугун Индонезия Республикаси мустақиллик эълон қилинган куннинг 13 йиллигини нишонламоқда. Эрта саҳарда Негара саройида мустақилликни улуғлаш маросими ўтказилди. Маросимда атоқли давлат ва жамоат арбоблари, дипломатик корпус вакиллари ҳозир бўлдилар. Президент Сукарно нутқ сўзлади.

Биз, деди президент, халқларнинг тинч-тотув яшаши йўлида онгли равишда ҳаракат қилдик, ҳар қандай зулмга қарши изчиллик билан курашдик, биз ҳарбий пактларга қарши чиқдик, биз миллий мустақиллигимизни тиклаш учун, давлатимизнинг бирлигини мустаҳкамлаш учун, адолатли, яшнаган Индонезия жамиятини вужудга келтириш учун тинмай кураш олиб бордик. Республикага содиқ бўлган бутун халқ, — деди у, — исёнчиларга қарши кўрилган қаттиқ чораларни маъқуллади ва қўллаб-қувватлади. Исёнчилар Республикани йўқ қилиш ва мамлакатни Ғарб ҳарбий блокига жалб этиш мақсадини ўз олдига қўйган чет эл империалистик унсурлар билан умумий фронт вужудга келтиришга интилган эдилар.

Сукарно, империализм ва мустамлакачилик Осиёдан ва Африкадан тамомила сурib чиқарилади, чунки бу — тарихнинг муқаррар юришидир, деб ишонч билдирди. «Миллий ҳаракат ўз таъсирига эга бўлган районда ҳар қандай қўпорувчилик фаолияти, ҳар қандай аралашиш ёки агрессия, деди у, ўт билан ўйнашиш демакдир. Шунинг учун ҳам Ливан ва Иорданиядаги воқеалар муносабати билан биз Америка ва Англия қўшинларининг бу райондан тез вақт ичида олиб чиқиб кетилишини талаб қиламиз, чет эл қўшинларининг қисқа муддат ичида олиб чиқиб кетилишини таклиф этамиз».

Пировардида Сукарно миллий революция иши учун курашда қатъи ва дадил бўлишга даъват этди. Биз, деди у, бу кураш учун ўз бирлигимизни мустаҳкамлашимиз лозим.

Сукарнонинг нутқидан кейин пойтахт аҳолисининг катта намойиши бўлди.

Ироқ бош министрининг Синьхуа агентлиги мухбири билан суҳбати

ПЕКИН, 16 август. (ТАСС). Синьхуа агентлигининг билдиришича, Ироқ Республикасининг бош министри Абдил Карим Қосим Синьхуа агентлиги мухбири билан суҳбат вақтида Н. С. Хрушчев билан Мао Цзэ-дуннинг учрашуви бутун дунёни Ўрта Шарқ проблемаларининг ҳақиқатан ҳам муҳим эканлигини тушунишга ва бу проблемаларни қандай қилиб ҳал этиш тўғрисида жиддий ўйлаб кўришга мажбур этди, деб таъкидлади.

БМТ Бош Ассамблеясининг фавқулодда махсус сессиясига қандай баҳо берасиз ва БМТ Бош Ассамблеяси Ўрта Шарқдаги кескинликни юмшатиш мақсадида АҚШ ва Англияни Ливан ва Иорданиядан ўз қўшинларини дарҳол олиб чиқиб кетишга мажбур этиш учун қандай чораларни кўриши лозим, деган саволга жавобан Абдил Карим Қосим бундай деди: БМТ Бош Ассамблеяси бу проблемани ҳал этиш учун донолик билан ҳаракат қилади, деб ишонаман. Ливандан ва Иорданиядан чет эл қўшинларининг олиб чиқиб кетилишига келганда эса, мен бу қўшинларнинг тез вақтда олиб чиқиб кетилишига ҳамда бунинг натижалари шу районлардаги халқлар учун қониқарли бўлишига ишонаман.

Ироқ ҳукумати ва халқи ўз ватанини ҳимоя қилиш учун ва империалистик агрессияга қарши кураш олиб бориш учун нима қиладилар, деган саволга жавоб қайтариб, Абдил Карим Қосим бундай деди: биз ўзимизни ҳимоя қилишга қатъий бел боғлаганмиз ва бунга бел боғлаган ҳар ким агрессияни қандай қилиб тўхтатишни билади. Эски режимни ағдариб ташлаш планини тамомила махфий равишда, пухта ва тез ишлаб чиққан кишилар ҳар қандай агрессияга зарба бериш планини қандай қилиб ишлаб чиқишни ҳам биладилар. Шундай бўлса ҳам, деди у, бундай агрессия рўй берган тақдирда БМТ дан ҳамда дўст мамлакатлардан ёрдам сўраймиз. Бироқ, аввало биз ўзимизга таянишимиз керак.

Абдил Карим Қосим Хитой билан Ироқ ўртасидаги дўстона муносабатларни мустаҳкамлаш масаласига тўхталиб, бундай деди: иккала давлатимиз ўртасидаги масофа жуда катта бўлганига қарамай, Ироқ халқи хитой халқини азалдан дўст деб билиб, уни ҳурмат қилмоқда.

Хитой инсоният тараққиёти ишига катта ҳисса қўшган биринчи мамлакат эканлигини мактабда ўқиган вақтимиздаёқ билиб олган эдик. Шу сабабли ироқ халқи Хитойга дўстларча, ҳурмат билан қарайди.

Иккала мамлакатимиз ўртасида ана шундай ҳамжиҳатлик мавжуд экан, деди пировардида Қосим, муносабатларимизнинг бундан буён ҳам ривожланишига ва мустаҳкамланишига аминман. Бу муносабатлар иқтисодий жиҳатдан манфаатли бўлишга ва маданий алоқаларга асосланиши лозим. Хитой Халқ Республикасини таниш — Ироқ Республикасининг биринчи қадами бўлди.

Осиё ва Африка мамлакатлари фильмлари фестивалида қатнашиш учун Хитой Халқ Республикасининг кинематография ходимларидан иборат делегацияси 16 августда Тошкентга келди. Суратда: хитойлик дўстларнинг Тошкент аэропортида кутиб олиниши.

И. Душкин фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЭРТАГА ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИНИНГ ХАЛҚАРО КИНОФЕСТИВАЛИ ОЧИЛАДИ

Тошкент фестиваль арафасида

«Дўстлик», «Тинчлик», «Ҳамжиҳатлик» сўзлари Тошкент кўчаларини, майдонларини, сквер ва паркларини безатиб турган минглаб транспарантлар ва панноларга Осиё ва Африка мамлакатларида яшовчи ҳамма халқларнинг тилларида ёзилган. Бу шиорлар ёнида «фестиваль» сўзи порлайди. Ўзбекистон пойтахти киносанъати халқаро кўриги шаҳрига, икки қитъа маданият арбобларининг учрашув жойига айланмоқда.

Учрашувда қатнашувчи мамлакатларнинг давлат байроқлари қуёшнинг ёрқин нурларида товланиб ҳилпирамоқда. Шаҳарда Хитой Халқ Республикаси, Ҳиндистон Республикаси, Бирлашган Араб Республикаси, Корея Халқ Демократик Республикаси, Мўғулистон Халқ Республикаси, Вьетнам Демократик Республикаси, Япония, Цейлон, Таиланд, Покистон, Индонезия, Бирма, Тунис, Мароккашнинг байроқлари тикилган. Ўз кино санъатларини кўрикда намойиш қиладиган Арманистон, Озарбайжон, Грузия, Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон ва Ўзбекистоннинг ҳилпираб турган байроқлари совет кишиларининг ҳамма халқлар билан тинч ва дўст бўлиб яшашга қизғин интилаётганлигини ифодаламоқда.

Шаҳарнинг чиройлик безатилганлиги бу воқеанинг катта аҳамиятга эга эканлигини, унинг юксак идеяларини кўрсатиб турибди.

Фестиваль бошланишига саноқли соатлар қолди. Чет эллардан ва совет иттифоқчи республикаларидан делегациялар бирин-кетин келмоқда. Уларнинг составида ўз ижодий фаолиятларини халқ ҳаёти билан боғлаган атоқли маданият арбоблари бор.

Кўрикка тақдим этилган фильмларнинг премьералари шаҳарнинг энг яхши иккита томоша залида — «Ватан» кинотеатрининг қарийб 750 ўринли қишки залида ҳамда қарийб бир ярим минг киши сиғадиган ёзги «Искра» кинотеатрида кўрсатилади. Кинотеатрлар энг янги проекцион ва товуш аппаратлари билан таъминланган, булар оддий кинофильмларни ҳам, кенг экранли картиналарни ҳам кўрсатишга мослаштирилган. Томошабинларга қулай бўлиши учун театрлар қўшимча равишда радиолаштирилган. Картина кўрсатилаётган вақтда таржимонлар фильм текстларини турли тилларга таржима қилиб турадилар. Кинотеатрлар фойесида фестивалда қатнашувчи мамлакатларнинг киносанъатини ривожлантириш соҳасида эришган муваффақиятларини кўрсатувчи виставкалар очилади.

Делегацияларнинг аъзолари билан шу ҳақда келишилдики, фестивалга тақдим этилган кинокартиналар расмий кўрикдан кейин Тошкентдаги бошқа кинотеатрларга берилади.

Республика пойтахтининг меҳмонлари бу ерда ўзларини худди ўз юртларидагидек ҳис қилишлари учун ҳамма чоралар кўрилмоқда. Делегацияга хизмат қилиш учун кўп таржимонлар ажратилди. Фильмларнинг либреттолари инглиз, француз, рус ва ўзбек тилларида нашр этилмоқда, ҳар хил саёҳатномалар чиқарилмоқда. «Фестиваль кунларида» деган суратли бюллетень кўп тилларда кун сайин нашр этилади.

Ҳозирги вақтда фестивални ўтказишга тайёргарлик ташкилот комитетида қизғин иш олиб борилмоқда. Завод ва фабрикаларнинг, институт ва мактабларнинг, колхоз ва янги қурилишларнинг коллективлари комитетга мурожаат қилиб, келган делегациялар билан учрашишга ёрдам беришни сўрамоқдалар. Тошкент шаҳри ва шаҳар атрофи меҳнаткашлари азиз меҳмонларни ўз корхоналарига келишга, пахта далаларини, боғ ва токзорларни кўришга, санъат ҳақида, ҳаёт ҳақида, дўстлик тўғрисида суҳбатлашишга таклиф этмоқдалар.

Тошкент аҳолиси фестиваль қатнашчилари учун кўп нарса тайёрлади. Улар меҳмонларни студентлар балига, шаҳар гул байрамига, халқ талантлари республика кўригининг якунловчи концертига, физкультурачиларнинг «Пахтакор» стадионида ўтказиладиган традицион байрамига таклиф этадилар. Меҳмонлар шарафига Шарқ мамлакатларининг музика, ашула, рақс ва адабиёти кечалари ташкил қилинади.

Маданият ва истироҳат парклари фестивалга актив тайёрланмоқдалар. Паркларда фестивалда қатнашувчи мамлакатларга бағишланган оммавий халқ сайиллари бўлади. Тошкент театрлари меҳмонларга ўзларининг энг яхши постановкаларини кўрсатадилар.

Тошкентда киносанъати кўриги кунларида тасвирий санъат, графика, скульптура, амалий санъат асарлари виставкалари ташкил қилинади. Давлат музейида Япония, Хитой, Ҳиндистон санъати ва Шарқдаги бошқа мамлакатлар санъати бўлимлари очилади.

Фестивалга пойтахт аҳолисигина қизиқиб қолмай, Самарқанд, Бухоро, Фарғона, Андижон ва бошқа шаҳарларнинг аҳолиси ҳам қизиқиб, чет эл вакиллари билан учрашишни, улар Тошкентга олиб келган фильмларнинг кўрсатилишини сўраб хат ёзмоқдалар. Конкрет талабномалар ҳам бор. Тошкент область, Қуйи Чирчиқ райони колхозчилари ўзларида байрам ўтказмоқчи ва унга Корея Халқ Демократик Республикаси киносанъати арбобларини таклиф этмоқчилар.

20 август кечқурун шаҳар устида фестивалнинг беш қиррали иккита яшил юлдуз сурати туширилган қизил-оқ-қора байроқлари кўтарилади. Ленин номли майдонда тантанали вазиятда киносанъати халқаро кўригининг машъали ёқилади. Машъал ўн беш кун давомида ёниб туради. Бу кунлар прогрессив инсониятнинг тинчлик, дўстлик ва ҳамжиҳатлик йўлидаги кураши йилномасига, халқлар маданий ҳамкорлигининг ривожланиш йилномасига ёрқин саҳифа бўлиб киради. (ЎзТАГ).

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ФУТБОЛ

КУЧЛАР ТЕНГ ЧИҚДИ

Ўтган якшанба куни «Пахтакор» марказий стадионида «Меҳнат резервлари» (Тошкент) ва Свердловск Ҳарбий Офицерлар округи командалари ўртасида футбол бўйича мамлакат биринчилиги учун навбатдаги учрашув бўлди.

Тошкентликлар «Б» класс бешинчи зонасининг лидери бўлган свердловсклик офицерлар командасига қарши курашга анча пухта тайёргарлик билан тушдилар. Ўйин бошланиши биланоқ ҳар икки томон футболчилари ғалаба учун астойдил интила бошладилар. Меҳмонлар қулай ва мураккаб комбинацияларни маҳорат билан ишлатишларига, кутилмаган жойларда шиддатли ҳужум қилиб қолишларига қарамай бирор марта ҳам тўп кирита олмадилар. «Меҳнат резервлари» ўйинчилари ўз рақиблари ҳужумларини қайтариш билан бирга тез-тез ҳужум қилиб ҳам турдилар. Айниқса иккинчи таймда улар свердловскликлар дарвозасини кетма-кет тўпга тутдилар. Бироқ марказий ҳужумчи Қаҳҳоровнинг пассив ўйнаши командага жиддий салбий таъсир кўрсатди. Ҳужумлар кўпинча чала-ярим қолиб кетди.

Шундай қилиб бир ярим соатлик қизғин кураш вазиятида ўтган ўйин дуранг билан тамом бўлди. Кучлар тенг чиқди.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 19/VIII да **Янгиер**, 20/VIII да **Ганг дарёсининг қизи.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (қишки бино) — 20/VIII да **Равшан ва Зулхумор.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 1958/59 йил мавсумнинг очилиши — 20/VIII да **Дилором.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 19/VIII кеч соат 9 да **Абхазия халқ ашула ва рақс давлат ансамблининг гастроли.**

21/VIII кеч соат 9 да **Санъат усталарининг катта концерти.**

«ИСКРА» (қишки) — кундуз ва кечқурун янги киноповесть **Ҳис-туйғулар ақлни енгганда.**

«ИСКРА» (ёзги) — кенг экранли фильм **Дон Кихот.**

КАФАНОВ номли, «ХИВА» — янги саргузашт фильм **Бу иш ҳали тугамаган.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз **Шўх йигитлар,** кечқурун **Бу иш ҳали тугамаган.**

«САЛЮТ» — **Ҳис-туйғулар ақлни енгганда.**

«ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
19/VIII кеч соат 7 да
«Б» класси бўйича Совет Иттифоқи биринчилиги учун
«Девон» (Уфа) — «Пахтакор» (Тошкент) командалари ўртасида
ФУТБОЛ
28-абонемент билети ярайди.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
20 августда
САНЪАТ УСТАЛАРИНИНГ
катта концерти

Концертда: Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Мукаррама Турғунбоева, Шаҳодат Раҳимова, Фотима Борухова, Ғулом Абдураҳмонов,** Ўзбекистон халқ ҳофизлари **Акбар Ҳайдаров, Эшмат Ҳайдаров,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Мавлуда Аъзамова, Санджон Калонов, Учқун Ғаниев, Карим Алиев, Эргаш Шукруллаев,** Жаҳон фестивали лауреатлари **Клара Жалилова, Ғафур Иноғомов, Фозил Харротов,** солистлардан **Карим Мўминов, Дилором Шерова, Тамара Неъматова, Эргаш Йўлдошевлар** қатнашади.

Концерт кеч соат 9 да бошланади. Билетлар кундуз соат 3 дан сотилади.

Сағбон кўча, 22-тупик, 19-уйда турувчи **Қурбон Ориповнинг** Сағбон кўча, 2-тупик, 60-уйда турувчи Ҳамида Шоюсуповадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 2-участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 34808, 136. Совет қурилиши бўлими — 136, Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 132. Секретариат — 29040. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 05484. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.